

**IZVJEŠĆE O REZULTATIMA OSTVARENJA AKTIVNOSTI I
PROJEKATA U FINANCIJSKOM PLANU MINISTARSTVA HRVATSKIH
BRANITELJA ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2019.
GODINE**

U izvještajnom razdoblju proračun razdjela 041 - Ministarstvo hrvatskih branitelja izvršen je u iznosu od *1.124.309.630,46 kuna*, a indeks izvršenja iznosi 98,37%. Od toga je izvršenje Ministarstva hrvatskih branitelja (glava 04105) *1.084.340.947,48 kuna*, Javne ustanove „Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar“ (glava 04110) *30.560.968,74 kuna* i Javne ustanove „Dom hrvatskih veterana“ (glava 04115) *9.407.714,24 kuna*.

1. PROGRAM 4008 – ZATOČENI I NESTALI

Cilj programa „Zatočeni i nestali“ je vraćanje i zaštita dostojanstva žrtava rata, podrazumijevajući pod tim rješavanje sudbine nestalih osoba tijekom Domovinskog rata te utvrđivanje i obilježavanje mjesta stradanja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja.

Program se bavi utvrđivanjem sudbine i rješavanjem slučajeva nestalih i nasilno odvedenih osoba tijekom Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj, kao prioritarnog humanitarnog pitanja ratnih posljedica. U tom smislu provodi se čitav niz aktivnosti: prikupljanje saznanja o nestalim osobama iz svih raspoloživih izvora (pregovori s nadležnim tijelima drugih država, suradnja s nadležnim tijelima Republike Hrvatske, međunarodnim i humanitarnim organizacijama, udrugama građana i dr.), ekshumacije masovnih, pojedinačnih i zajedničkih grobnica, obrada i identifikacija ekshumiranih posmrtnih ostataka te njihova dostojna sahrana sukladno željama obitelji. Program također uključuje i niz drugih aktivnosti značajnih za ostvarivanje statusnih pitanja te utvrđivanje pravnih i povijesnih činjenica u vezi s Domovinskim ratom, kao što su: prikupljanje i obrada podataka te vođenje evidencija o osobama koje su bile u zatočeništvu tijekom Domovinskoga rata, o nestalim osobama i o posmrtnim ostacima ekshumiranim iz masovnih, pojedinačnih i zajedničkih grobnica, kao i prikupljanje dokumentacije o svim provedenim ekshumacijama masovnih i pojedinačnih grobnica, koja se koristi za rad pravosudnih tijela.

Drugi cilj programa „Zatočeni i nestali“ je utvrđivanje, obilježavanje i trajno održavanje groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, što osobito uključuje sljedeće aktivnosti: istraživanje i obilježavanje mjesta stradanja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, dostojno trajno zbrinjavanje svih ekshumiranih posmrtnih ostataka žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja te praćenje obveza prenijetih na jedinice lokalne i područne samouprave u dijelu trajnog održavanja vojnih groblja, uključujući i potrebna istraživanja te ustanovljavanje odgovarajućih evidencija. Također, provodi se i unaprjeđuje suradnja s državama s kojima je Vlada Republike Hrvatske zaključila ugovore o uređenju vojnih groblja te se uspostavlja suradnja sa zemljama s kojima (još) nisu zaključeni ugovori, odnosno sporazumi.

Osigurana i utrošena financijska sredstva

Za ostvarenje cilja programa „Zatočeni i nestali“ u 2019. godini **osigurano je 13.798.500,00 kuna**, od kojih je:

- ▶ **13.008.500,00 kuna** namijenjeno za aktivnost „Ekshumacija, identifikacija i sahrana žrtava iz Domovinskog rata“ (aktivnost A522014)
- ▶ **690.000,00 kuna** namijenjeno je za aktivnost „Istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja“ (aktivnost A522023)
- ▶ **100.000,00 kuna** namijenjeno je za aktivnost „Obilježavanje obljetnica ratnih događanja i stradanja u Drugom svjetskom ratu“ (aktivnost A522026)

Za potrebe izvršenja navedenih aktivnosti, u izvještajnom razdoblju:

- ▶ nastavljena je provedba Sporazuma zaključenog s Ministarstvom obrane o refundaciji plaća i materijalnih troškova Pododsjeku za ekshumacije Opslužne bojne Zapovjedništva za potporu Oružanih snaga RH i timu Vojno-obavještajne satnije Gardijske oklopno mehanizirane brigade
- ▶ zaključeno je pet (5) ugovora sa znanstveno-medicinskim ustanovama zaduženim za obradu i identifikaciju posmrtnih ostataka
- ▶ zaključeni su ugovori s:
  - „Biosistemi d.o.o.“ za nabavu i isporuku reagensa i pribora koji se koriste u procesu identifikacije posmrtnih ostataka
  - „Palmom d.o.o.“ za nabavu pogrebne opreme
  - S. PAS, Centar za obuku pasa posebne namjene za usluge obavljanja terenskog istraživanja cadaver (HRD) psima
- ▶ Zaključena su i dva daljnja ugovora i to:
  - Speleološko društvo „Špiljar“
  - Sporazum o suradnji Ministarstva hrvatskih branitelja i Sveučilišta u Zagrebu

Na dan 31. prosinca 2019. godine, **ukupno je utrošeno 12.513.136,68 kuna** i to za:

- ▶ Aktivnost „Ekshumacija, identifikacija i sahrana žrtava iz Domovinskog rata“ **11.878.614,56 kuna**, odnosno 91,31 %
- ▶ Aktivnost „Istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja“ **537.632,12 kuna**, odnosno 77,92 %
- ▶ Aktivnost „Obilježavanje obljetnica ratnih događanja i stradanja u Drugom svjetskom ratu“ **96.890,00 kuna**, odnosno 96,89 %

PREGLED UTROŠKA FINANCIJSKIH SREDSTAVA U 2019. U PROGRAMU 4008 ZATOČENI I NESTALI PREMA AKTIVNOSTIMA
(stanje na dan 31. prosinca 2019.)

Aktivnost	Osigurana sredstva	Utrošena sredstva	Indeks
A 522014 - Ekshumacija, identifikacija i sahrana žrtava iz Domovinskog rata	13.008.500,00	11.878.614,56	91.31 %
A 522023 - Istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja	690.000,00	537.632,12	77.92 %
A 522026 – Obilježavanje obljetnica ratnih događanja i stradavanja u Drugom svjetskom ratu	100.000,00	96.890,00	96.89 %
Ukupno	13.798.500,00	12.513.136,68	90.68 %

POSTIGNUTI REZULTATI PROGRAMA

Aktivnost A522014 – Ekshumacija, identifikacija i sahrana žrtava iz Domovinskog rata

U izvještajnom razdoblju nastavljeno je prikupljanje saznanja o nestalim osobama i neregistriranim grobnim mjestima iz svih raspoloživih izvora. Uprava za zatočene i nestale Ministarstva hrvatskih branitelja je samostalno i od nadležnih tijela Republike Hrvatske (Ministarstvo unutarnjih poslova, sigurnosne agencije i dr.), prikupila i objedinila saznanja o 71 mogućem mjestu masovnih i pojedinačnih grobnica na području 11 županija: Vukovarsko-srijemska – 45 mjesta, Osječko-baranjska – 7 mjesta, Sisačko-moslavačka – 4 mjesta, Karlovačka – 4 mjesta, Zadarska – 3 mjesta, Šibensko-kninska – 1 mjesto, Brodsko-posavska – 1 mjesto, Požeško-slavonska – 3 mjesta i Virovitičko-podravska – 1 mjesto, Bjelovarsko-bilogorska – 1 mjesto, Ličko-senjska – 1 mjesto.

Temeljem prikupljenih saznanja, Uprava za zatočene i nestale organizirala je i koordinirala provedbom terenskih istraživanja i ekshumacija posmrtnih ostataka. U provedenim terenskim istraživanjima i ekshumacijama posmrtnih ostataka, uz Upravu za zatočene i nestale, sudjelovali su: nadležna županijska državna odvjetništva i sudovi, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo obrane (Opslužna bojna Zapovjedništva za potporu te tim Vojno-obavještajne satnije Gardijske oklopno mehanizirane brigade), znanstveno-medicinske ustanove te sigurnosne agencije.

U izvještajnom razdoblju provedeno je terensko istraživanje, uključujući probna iskapanja na 55 mjesta na području 7 (sedam) županija, za koja su prikupljena saznanja ukazivala kako se radi o mogućim mjestima masovnih, pojedinačnih i zajedničkih grobnica, pri čemu su pronađeni i ekshumirani posmrtni ostaci ukupno 11 osoba, koji su nakon ekshumacije prevezeni u znanstveno-medicinske ustanove u cilju identifikacije te utvrđivanja uzroka smrti. Osim navedenoga, proveden je terenski izvid, uključujući snimanje iz zraka, 36 mogućih mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica na području 3 (tri) županije za koja je u tijeku daljnja operativna obrada kako bi iste bile pripremljene za provedbu probnih iskapanja.

Pregled terenskih aktivnosti provedenih u izvještajnom razdoblju (prema županijama)

Županija	Terenski izvodi (broj mikro lokacija)	Probna iskapanja/ekshumacija (broj mikro lokacija)	Broj ekshumiranih osoba
Vukovarsko-srijemska	30	27	5
Osječko-baranjska	5	9	-
Požeško-slavonska	-	3	-
Virovitičko-podravska	1	1	-
Šibensko-kninska	-	5	-
Brodsko-posavska	-	3	3
Zadarska	-	7	3
Ukupno	36	55	11

Ukupno je u izvještajnom razdoblju, u vremenskom trajanju od 182 radna dana, probnim iskapanjem obrađeno 82.988 m² površine. Pri tom, najopsežnije istražena mikro-lokacija jest „Vorginac“ na poljoprivrednom dobru Ovčara kod Vukovara u trajanju od 37 radna dana tijekom kojih je provedeno probno iskapanje na 25.113 m² površine.

U izvještajnom razdoblju, na zahtjev Uprave za zatočene i nestale Ministarstva hrvatskih branitelja, klasičnim sudsko-medicinskim metodama obrađeni su posmrtni ostaci 16 osoba, dok su u istom razdoblju metodom analize DNA uspješno obrađeni uzorci izuzeti iz posmrtnih ostataka 49 osoba ekshumiranih iz masovnih, pojedinačnih i asanacijskih grobnica (utvrđen genotip). Slijedom toga, u 23 slučaja utvrđeno je podudaranje s bazom referentnih uzoraka (preliminarni identitet).

Temeljem nalaza zaprimljenih od znanstveno-medicinskih ustanova i Međunarodne komisije za nestale osobe (s kojom ovo Uprava provodi Zajednički projekt identifikacija metodom analize DNA), Uprava za zatočene i nestale je u izvještajnom razdoblju, organizirala 8 (osam) završnih identifikacija posmrtnih ostataka na koje su pozvani članovi obitelji preliminarno identificiranih osoba, čiji su posmrtni ostaci ekshumirani iz masovnih, pojedinačnih i asanacijskih grobnica na području Republike Hrvatske. Identifikaciji se odazvalo 82,5 % pozvanih obitelji, koje su potvrdile identifikaciju čime su u izvještajnom razdoblju završno identificirani posmrtni ostaci 52 osobe. Osim toga, utvrđen je preliminarni identitet 1 (jedne) osobe iz Bosne i Hercegovine, ekshumirane na području Republike Hrvatske, čiji su posmrtni ostaci isporučeni nadležnim tijelima navedene države.

Nakon završne identifikacije, u organizaciji Uprave za zatočene i nestale, osigurana je pogrebna oprema, prijevoz i sahrana za 62 identificirane osobe (od kojih su neke identificirane u ranijem razdoblju), sukladno željama njihovih obitelji.

Uz navedene aktivnosti izravno usmjerene na rješavanje slučajeva nestalih osoba, u izvještajnom je razdoblju nastavljena suradnja s nadležnim tijelima drugih država (Republika Srbija i Bosna i Hercegovina) te međunarodnim organizacijama među kojima se posebno ističe Međunarodna komisija za nestale osobe (ICMP). Uz navedeno, tijekom izvještajnog razdoblja, nastavljena je implementacija multilateralnog projekta ICMP-a „Okvirni plan za rješavanje pitanja osoba nestalih iz sukoba na području bivše Jugoslavije“, koji je usmjeren na jačanje multilateralne suradnje nadležnih tijela za traženje nestalih osoba.

Osigurano je redovito ažuriranje evidencija o osobama koje su bile u zatočeništvu tijekom Domovinskog rata, nestalim osobama te ekshumiranim identificiranim osobama, temeljem

kojih je u izvještajnom razdoblju Uprava izdala 16 uvjerenja o nestanku, a u svrhu ostvarivanja materijalnih prava ili dokazivanja utvrđenih činjenica izdala i 40 uvjerenja za osobe koje su bile u neprijateljskom zatočeništvu tijekom Domovinskog rata.

Također, nakon završnih identifikacija tijekom izvještajnog razdoblja, Uprava za zatočene i nestale je nadležnim županijskim državnim odvjetništvima, dostavila cjelovitu dokumentaciju o obradi i identifikaciji 52 posmrtna ostatka, budući da je obrada i identifikacija posmrtnih ostataka žrtava stradalih tijekom Domovinskog rata jedna od istražnih radnji u kaznenom postupku.

Uz navedeno, radi prevladavanja najvećih izazova u identifikaciji posmrtnih ostataka metodom analize DNA i unaprjeđenja ovoga procesa općenito, uključujući i identifikaciju žrtava Drugog svjetskoga rata/poslijeratnoga razdoblja, Vlada Republike Hrvatske je na inicijativu Ministarstva hrvatskih branitelja, na sjednici održanoj 7. studenog 2019. godine podržala financiranje nabave kapitalne opreme za identifikaciju posmrtnih ostataka i uređenja dodatnog prostora za DNA laboratorij Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u iznosu od pet milijuna kuna.

U izvještajnom razdoblju je zbog dotrajalosti postojeće opreme, Ministarstvo hrvatskih branitelja nabavilo dva (2) radna stroja (bagera) koji se koriste kod provedbe probnih iskapanja te furgon za prijevoz posmrtnih ostataka.

Također, u svrhu jačanja potencijala u budućnosti u području traženja nestalih osoba i stvaranja novih vrijednosti putem unaprjeđenja kvalitete ekshumacija i obrade posmrtnih ostataka, kao i kvalitete znanstvenog i istraživačkog rada Ministarstvo hrvatskih branitelja je 14. siječnja 2019. godine sklopilo Sporazum o suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu.

Zbog doprinosa očuvanju dostojanstva osoba nestalih u Domovinskom ratu i žrtava Domovinskog rata u cjelini te potvrde predanosti države u rješavanju slučajeva nestalih osoba, a na inicijativu Ministarstva hrvatskih branitelja, u Hrvatskom saboru je nakon svih uspješno okončanih faza prethodnog postupka, 12. srpnja 2019. godine jednoglasno usvojen Zakon o osobama nestalim u Domovinskom ratu.

Aktivnost A522023 – Istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja

Ministarstvo hrvatskih branitelja provodi terenska istraživanja, prikuplja saznanja te zaprima prijave o mogućim mjestima neistraženih i neobilježenih masovnih i pojedinačnih grobnica od građana, udruga građana, različitih organizacija i institucija. Temeljem tih saznanja i prijave provodi niz aktivnosti i radnji na istraživanju i prikupljanju podataka i arhivske građe, terensko opažanje, mjerenje i kartiranje, kako bi utvrdilo postoje li dostatni dokazi za utemeljenu sumnju na postojanje masovne ili pojedinačne grobnice. U svojim istraživanjima Ministarstvo hrvatskih branitelja koristi već prikupljene podatke od strane bivših i sadašnjih nadležnih tijela i institucija koje su se bavile ovom tematikom: podatke iz evidencije MUP-a, podatke bivše Komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava, podatke bivšeg Ureda za istraživanje, obilježavanje i održavanje grobova žrtava komunističkih zločina nakon Drugog svjetskog rata i druge izvore. Te podatke dodatno dopunjava i provjerava s nadležnim institucijama (MUP, SOA, DORH) i prema potrebi pojedinog slučaja dopunjava ih razgovorima sa svjedocima i obradom arhivske i druge pisane građe.

Tijekom izvještajnog razdoblja Ministarstvo hrvatskih branitelja pokrenulo je postupak istraživanja i prikupljanja saznanja za 141 lokaciju mogućih masovnih ili pojedinačnih grobnica.

**Terenska istraživanja i prikupljanje saznanja
(1. siječanj 2019. godine do 31. prosinca 2019. godine)**

Županija	Broj prijavljenih pojedinačnih i masovnih grobnica	Vrijeme stradavanja – Drugi svjetski rat	Vrijeme stradavanja – poslijeratno razdoblje
Bjelovarsko-bilogorska	3	3	
Dubrovačko-neretvanska	4	4	
Istarska	1	1	
Karlovačka	8	8	
Krapinsko-zagorska	2	2	
Koprivničko-križevačka	1	1	
Ličko-senjska	21	21	
Međimurska	4	4	
Osječko-baranjska	2	1	1
Primorsko-goranska	3	3	
Sisačko-moslavačka	23	23	
Splitsko-dalmatinska	31	31	
Šibensko-kninska	12	11	1
Varaždinska	2	2	
Virovitičko-podravska	9	5	4
Vukovarsko-srijemska	4	4	
Zadarska	2	2	
Zagrebačka	1	1	
Grad Zagreb	8	5	3
Ukupno	141	132	9

Kako je uglavnom riječ o neobilježenim i prikrivenim mjestima masovnih grobnica koje tek treba istražiti provođenjem probnih iskapanja i ekshumacija radi utvrđivanja broja posmrtnih ostataka u njima Ministarstvo hrvatskih branitelja, koje operativno provodi navedene zadaće, prilagodilo je metode prikupljanja, objedinjavanja i analize podataka te metode istraživanja

krajnjem cilju, a to je: na što ekonomičniji način, uz korištenje postojećih resursa i saznanja drugih institucija što preciznije i pouzdanije utvrditi mjesta na kojima se nalaze masovni grobovi iz nadležnosti Zakona.

Kada dokazi prikupljeni za pojedinu lokaciju udovoljavaju kriteriju utemeljene sumnje ta se lokacija smatra pripremljenom za probna iskapanja, odnosno ekshumaciju i utvrđivanje broja posmrtnih ostataka. Istraživanje se smatra završenim sa završetkom ekshumacije posmrtnih ostataka.

Ukoliko se iskapanjima utvrdi postojanje grobnice, sukladno Zakonu utvrđuje se broj žrtava, kao i drugi parametri potrebni za obilježavanje te lokacije (okolnosti stradavanja, kolektivni identitet žrtava, ako postoje uvjeti i osobni identitet žrtava). Ako probna iskapanja ne potvrde sumnju u masovnu grobnicu, konstatira se negativan nalaz, a ovisno o sadržaju podupiruće dokumentacije slučaj se ili zatvara ili se nastavlja daljnja obrada, kako bi se utvrdila lokacija.

Probna iskapanja i ekshumacije posmrtnih ostataka organizira i koordinira Uprava za zatočene i nestale Ministarstva hrvatskih branitelja, a prilikom ekshumacija/probnih iskapanja sudjeluju:

- nadležni županijski sud,
- nadležno županijsko državno odvjetništvo,
- znanstveno-medicinske ustanove,
- Sigurnosno obavještajna agencija,
- Ministarstvo unutarnjih poslova,
- Ministarstvo obrane RH, GSOS RH, Zapovjedništvo za potporu, Opslužna bojna, Pododsjek za ekshumacije,
- Ministarstvo obrane RH, Hrvatska kopnena vojska, Vojno-obavještajna satnija Gardijske oklopno mehanizirane brigade,
- Speleološko društvo Špiljar iz Splita,
- ostali sudionici (članovi Vladinog Povjerenstva za istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, udruge građana, organizacije civilnog društva...)

Tijekom izvještajnog razdoblja Ministarstvo hrvatskih branitelja provelo je terenske izvide i snimanje lokacija iz zraka na 123 lokacije na području 15 županija i Gradu Zagrebu. Terenska istraživanja provedena su na 7 lokacija na području 4 županije i Gradu Zagrebu od kojih su 2 potvrđene pronalaskom posmrtnih ostataka te je obavljena ekshumacija pri čemu su ekshumirani posmrtni ostaci 14 osoba. U izvještajnom razdoblju trajno je zbrinuto 300 osoba.

Terenska istraživanja, probna iskapanja i ekshumacije posmrtnih ostataka

Županija	Terenski izvid i snimanje lokacija iz zraka	Probna iskapanja	Ekshumacija - istraženo	Dostojno trajno zbrinuto
Bjelovarsko-bilogorska	1			
Brodsko-posavska	1			
Dubrovačko-neretvanska	3			
Krapinsko-zagorska	1			
Ličko-senjska	28			
Međimurska	4			
Osječko-baranjska	1			
Sisačko-moslavačka	1			
Primorsko-goranska				6
Splitsko-dalmatinska	21			
Šibensko-kninska	21	1		
Varaždinska	1			
Virovitičko-podravska	1			
Zadarska	20	2	1	
Zagrebačka	13	2		
Grad Zagreb	6	2	1	294
Ukupno	123	7	2	300

U 2019. godini Ministarstvo hrvatskih branitelja organiziralo je postupak identifikacije žrtava Drugog svjetskog rata, čiji su posmrtni ostaci ekshumirani iz jame na području općine Brod na Kupi, Primorsko-goranska županija. Posmrtni su ostaci u cijelosti obrađeni klasičnim sudsko-medicinskim metodama te podvrgnuti obradi metodom analize DNK pri čemu je potvrđen identitet dvije osobe.

Ministarstvo je tijekom 2019. godine nastavilo provoditi aktivnosti temeljem Analize stanja neidentificiranih posmrtnih ostataka iz Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja privremeno pohranjenih u medicinskim ustanovama Republike Hrvatske, koja je napravljena u 2018. godini.

Upućeni su dopisi Županijskim državnim odvjetništvima i Županijskim sudovima prema nadležnosti te Ministarstvu unutarnjih poslova budući da za većinu posmrtnih ostataka ne postoji dokumentacija ili Zapisnik o stručno-medicinskoj obradi posmrtnih ostataka kojima je utvrđeno razdoblje iz kojih posmrtni ostaci potječu, što je presudno za utvrđivanje nadležnosti Ministarstva za njihovo dostojno trajno zbrinjavanje.

Kako se ni iz dostavljene dokumentacije nije mogla utvrditi nadležnost Ministarstva organizirana su i održana tri radna sastanka. Dva radna sastanka održana su 30. travnja i 19. rujna 2019. godine sa županijskim državnim odvjetnikom iz Pule na kojima je prikupljen veći dio potrebne dokumentacije, a treći sastanak održan je 2. listopada 2019. godine s predstavnicima Županijskog državnog odvjetništva u Rijeci i predstavnicima PU primorsko-goranske na kojem je dogovoreno kako će svatko iz svoje nadležnosti prikupiti svu relevantnu dokumentaciju kojom bi se mogla utvrditi nadležnost Ministarstva.

Vezano uz osiguravanje grobnih mjesta upućeni su dopisi jedinicama lokalne samouprave kako bi osigurali mjesta za pokop žrtava sa lokacija na njihovom području, a za koje je završena obrada posmrtnih ostataka i Ministarstvo je zaprimilo potrebnu dokumentaciju. Obzirom na slab odaziv, krajem godine su upućene i požurnice.

Tijekom 2019. godine Ministarstvo, Uprava za zatočene i nestale organizirala je dva pokopa te su tom prilikom dostojno trajno zbrinuti posmrtni ostaci 300 osoba.

20. srpnja 2019. godine, u Župnoj crkvi Sv. Marije Magdalene, naselje Brod na Kupi, grad Delnice u Primorsko-goranskoj županiji, organiziran je pokop posmrtnih ostataka 6 osoba koje su ubijene tijekom Drugog svjetskog rata i/ili poslijeratnog razdoblja na lokaciji „Drgomalj - Propadna jama“, Brod na Kupi, Grad Delnice.

23. kolovoza 2019. godine, u cintoru crkve Sv. Mihaela u Gračanima, Isce 33A, Grad Zagreb, organiziran je pokop posmrtnih ostataka 294 osobe koje su ubijene tijekom Drugog svjetskog rata i/ili poslijeratnog razdoblja. Uprava za zatočene i nestale Ministarstva je, u više faza rada od 2013. do 2018. godine, organizirala i provela terenska istraživanja, probna iskapanja i ekshumacije posmrtnih ostataka na 11 lokacija na području Gračana u Gradu Zagrebu od kojih je 5 lokacija potvrđeno pronalaskom posmrtnih ostataka (Obernjak, Peščenka, Gračani-Banjaluka, Zlodijev brijeg i Zdenčec). Ovom prilikom dostojno su trajno zbrinuti i posmrtni ostaci ekshumirani 2012. godine od strane prethodno nadležnog tijela koji su bili privremeno zbrinuti u kosturnici crkve Krista Kralja na Mirogoju, kao i posmrtni ostaci osoba ekshumiranih tijekom infrastrukturnih radova u Gračanima.

Prema Zakonu, vezano za uređenje i obilježavanje novootkrivenih i istraženih mjesta masovnih grobnica žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, iste se obilježavaju postavljanjem jednakog spomen-obilježja nakon što Ministarstvo hrvatskih branitelja istraži i pri tome utvrdi točan broj posmrtnih ostataka žrtava i okolnosti njihovog stradavanja. Novouređene lokacije se potom predaju na održavanje jedinicama lokalne samouprave i Gradu Zagrebu u cilju očuvanja spomena na sve stradale u Drugom svjetskom ratu i poslijeratnom razdoblju.

Budući da je Povjerenstvo za istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava drugog svjetskog rata i groblja poslijeratnog razdoblja na devetoj sjednici 6. ožujka 2018. godine donijelo odluku o odustajanju od postojećeg idejnog rješenja spomen-obilježja, o čemu su obaviješteni i koautori istoga, u 2019. godini je proveden natječaj za dobivanje novog idejnog rješenja spomen-obilježja za žrtve Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja.

Postupak je trajao duže od očekivanoga jer se na prvi poziv za odabir provoditelja natječaja nije javio nitko, tako da je Ministarstvo provelo i dodatno savjetovanje pa ponavljalo predmetni natječaj da bi se izabrao provoditelj. Izabrani provoditelj, Hrvatsko društvo likovnih umjetnika, javni natječaj za novo idejno rješenje raspisalo je 21. ožujka, s rokom

prijave do 28. lipnja 2019. godine, no na ovom natječaju nije izabrano pobjedničko rješenje, već je natječaj poništen. Dana 17. rujna 2019. raspisan je novi natječaj, ovoga puta pozivni, na koji je pozvano 16 renomiranih hrvatskih autora-kipara i arhitekata. Na natječaju koji je trajao do 22. studenoga 2019. godine, Odlukom Ocjenjivačkog suda prvu ujedno izvedbenu nagradu dobio je akademik Nikola Bašić.

Budući da je u 2019. godini bio u tijeku izbor novog likovnog rješenja spomen-obilježja, nova spomen-obilježja se nisu postavljala, no Uprava je provodila one pripremne radnje koje je bilo moguće provesti, kako bi se, nakon izbora novog rješenja, u 2020. godini moglo nastaviti s postupcima obilježavanja. U tom smislu izvršeni su nadzori nad izvedenom kvalitetom dosadašnjih spomen-obilježja (U Gračanima, Tupalama-Sincu i Boričevcu), kao i obilasci lokacija ekshumacija radi izrade analize mogućih mikrolokacija spomen-obilježja, na lokacijama Zagvozd, Vaganac i Obernjak.

Tijekom 2019. godine nastavljena je intenzivna međunarodna suradnja s Talijanskom Republikom, Saveznom Republikom Njemačkom i Republikom Slovenijom.

Temeljem izdane suglasnosti Ministarstva hrvatskih branitelja talijanska strana provela je terensko istraživanje i ekshumaciju od 7. do 10. svibnja 2019. godine, lokaciji „Uz zid mjesnog groblja Osor“, otok Cres u Primorsko-goranskoj županiji. Tom su prilikom ekshumirani posmrtni ostaci najmanje 27 osoba, talijanskih žrtava.

Posmrtni ostaci prevezeni su 13. svibnja 2019. godina na vojno groblje Redipuglia, Talijanska Republika.

Nastavljena je intenzivna suradnja s američkom stranom. Ministarstvo je tijekom siječnja 2019. godine zaprimilo 3 zahtjeva od američke strane za prvu fazu terenskog istraživanja, odnosno za terenski izvid i prikupljanje saznanja kroz terenski rad, a odnosi se na lokacije: „Gornji Kuršanec“, Međimurska županija, „Vrh planine Učke, pored Šušnjevice“, Istarska županija i „Južni obronak planine Snježnice“ u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Temeljem izdanih suglasnosti Ministarstva, američki tim proveo je terenski izvid na dvije od tri lokacije tijekom mjeseca lipnja i srpnja 2019. godine.

Ministarstvo je 28. lipnja 2019. godine u duhu zajedničke dobre suradnje američkoj strani pružilo potporu na lokaciji u Međimurskoj županiji zračnim snimanjem sa bespilotnim letjelicama te je zona interesa mogućeg ukopa tijela američkog pilota pregledana georadarom. Snimke georadara prosljeđene su američkoj strani na daljnju analizu.

Također u 2019. godini Ministarstvo hrvatskih branitelja započelo s definiranjem budućeg okvira suradnje s Ruskom Federacijom i Republikom Austrijom na predmetnom području.

Aktivnost A522026 – Obilježavanje obljetnica ratnih događanja i stradavanja u Drugom svjetskom ratu

Tijekom 2019. godine Ministarstvo je iz sredstava prioritetno namijenjenih za brzu operativnu potporu u slučajevima izvanrednih potreba odobrilo financijsku potporu projektima udruga/organizacija i drugih organizacija temeljem njihovih zahtjeva koje su dostavili Ministarstvu, a vezano uz obilježavanje mjesta masovnih grobnica i obilježavanje važnih obljetnica. Za sve planirane aktivnosti organizacije civilnog društva su upućivane na redovan postupak putem javnog natječaja.

U izvještajnom razdoblju Ministarstvo je pozitivno obradilo sljedećih 6 zahtjeva:

1. Udruga građana „Put, istina i život“, troškovi komemoracije za žrtve komunističkih zločina počinjenih u travnju 1945. godine;
2. Župa Sv. Marije Magdalene, troškovi za dostojno i trajno zbrinjavanje ekshumiranih posmrtnih ostataka 6 osoba pronađenih na području Župe (lokacija Drgomalj – Propadna jama);

3. Udruga za očuvanje starih prigorskih običaja „Falaček Prigorja“, troškovi provedbe manifestacije „Dani sjećanja na žrtve komunističkih zločina u Gračanima 1945. godine“;
4. Hrvatsko žrtvoslovno društvo, troškovi prijevoza na relaciji Zagreb-Dubrovnik- Zagreb-Šibenik-Vodice-Zagreb, povodom provedbe aktivnosti “Putevima nezaborava”;
5. Župa Sv. Mihaela Arkandela, troškovi za organizaciju posljednjeg ispraćaja i pokopa žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja s područja Gračana;
6. Općina Promina, troškovi za izgradnju grobnice i uređenje Spomen-sobe u Promini za sve prominske žrtve Drugog svjetskog rata.

U izvještajnom razdoblju, Ministarstvo hrvatskih branitelja sudjelovalo je u obilježavanjima obljetnica, samostalno i u organizaciji drugih institucija, jedinica lokalne samouprave i organizacija civilnog društva, posebice polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća u počast žrtvama Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja za što je utrošeno 96.890,00 kuna.

2. PROGRAM 4007 - SKRB ZA HRVATSKE BRANITELJE

Program "Skrb za hrvatske branitelje" podrazumijeva pružanje psihosocijalne i savjetodavne pomoći i potpore, zdravstvenu skrb za stradalnike Domovinskog rata i članove njihovih obitelji te odobravanje jednokratne pomoći za ostala prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Osigurana i utrošena financijska sredstva

Za ostvarenje programa "Skrb za hrvatske branitelje" u 2019. godini Državnim proračunom Republike Hrvatske osigurano je 215.576.563,00 kuna, od kojih je 157.620.570,00 kuna namijenjeno za 13 aktivnosti programa, dok se 57.955.993,00 kuna odnosi na troškove administracije i upravljanja i informatizacije Ministarstva te obnovu voznog parka. U 2019. godini program je realiziran 94,76%, odnosno u iznosu 204.286.563,85 kuna.

POSTIGNUTI REZULTATI PROGRAMA

Aktivnost A558043 – Jednokratna prava iz Zakona i ostale naknade hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata

VRSTA PRAVA	PLAN ZA 2019. GODINU	IZVRŠENJE NA DAN 31.12.2019.	INDEKS IZVRŠENJA	PREOSTALO ZA TROŠENJE
1	2	3	4 (3/2)	5
Školski udžbenici	6.000.000,00	6.130.689,69	102,18	-130.689,69
Financiranje organiziranja priprema za upis na fakultet	150.000,00	54.069,00	36,05	95.931,00
Automobili za 100% HRVI I. skupine	19.400.000,00	19.303.474,65	99,50	96.525,35
Pomoć obitelji i kućanstvima - jednokratna novčana pomoć	3.500.000,00	3.596.015,00	102,74	-96.015,00
Pogrebni troškovi	22.000.000,00	21.941.799,94	99,74	58.200,06
UKUPNO	51.050.000,00	51.026.048,28	99,95	23.951,72

Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/17, 98/19, dalje: Zakon) koji je stupio na snagu 14. prosinca 2017. godine propisano je pravo na besplatne udžbenike za potrebe redovitog školovanja u osnovnim i srednjim školama te za potrebe redovitog ili izvanrednog školovanja na visokim učilištima za sljedeće kategorije korisnika: djecu smrtno stradalih i nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, hrvatske ratne vojne invalide, hrvatske branitelje, djecu hrvatskih ratnih vojnih invalida i djecu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje 100 dana u borbenom sektoru. Za ostvarivanje navedenog prava donesen

je i Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na besplatne udžbenike za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji (NN 80/18), a pravo se u nadležnosti Ministarstva hrvatskih branitelja počelo provoditi početkom školske godine 2018./2019. koje je ujedno i nositelj provedbe. Mjera se provodi sukladno propisanom postupku i uvjetima definiranim Pravilnikom na način da se zahtjevi podnose nadležnom upravnom tijelu županije odnosno Grada Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na ostvarivanja prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva.

U izvještajnom razdoblju utrošeno je 6.130.689,69 kn na udžbenike i nastavna pomagala. Sredstva su isplaćena za 5.177 korisnika u osnovnim i srednjim školama te na visokim učilištima.

Sufinanciranje dijela troškova pripremnih tečajeva ima za cilj povećati konkurentnost osoba ciljane kategorije, a koje su zbog težine posljedica rata dovedene u neravnopravan položaj s ostalim kandidatima u pogledu pristupa visokom obrazovanju. Ministarstvo hrvatskih branitelja jednom godišnje od 2007. godine objavljuje Javni poziv za sufinanciranje troškova jednog pripremnog tečaja za polaganje ispita državne mature ili jednog pripremnog tečaja za polaganje razredbenog ispita za upis na studijske programe za djecu smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, djecu zatočenog ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, djecu HRVI iz Domovinskog rata, djecu dragovoljaca iz Domovinskog rata, HRVI iz Domovinskog rata i hrvatske branitelje iz Domovinskog rata, a od 2019. godine i za djecu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje 100 dana u borbenom sektoru.

Sufinanciranje troškova jednog pripremnog tečaja za polaganje ispita državne mature ili jednog pripremnog tečaja za polaganje razredbenog ispita za upis na studijske programe odnosi se na povrat sredstava koje je polaznik pripremnog tečaja uplatio organizatoru pripremnog tečaja do iznosa od najviše 2.000,00 kuna, o čemu ministar donosi Odluku na prijedlog Povjerenstva za razmatranje pristiglih zahtjeva.

Javni poziv bio je otvoren u razdoblju od 10. svibnja 2019. godine s krajnjim rokom dostave zahtjeva do 8. srpnja 2019. godine.

U 2019. godini odobreno je sufinanciranje 32 zahtjeva u ukupnom iznosu od 54.069,00 kuna.

Sukladno članku 69. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata s oštećenjem organizma 100% I. skupine imaju pravo na osobni automobil s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama koji mu u vlasništvo dodjeljuje Ministarstvo u sedmoj godini od izvršnosti rješenja o posljednjoj dodjeli. Dodjelom osobnog automobila s ugrađenim prilagodbama hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata 100% I. skupine omogućuje se kvalitetnije življenje i uključivanje u sve oblike svakodnevice.

Zakonom je također predviđeno da HRVI 100% I. skupine iznimno umjesto dodjele osobnog automobila s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama, u sedmoj godini od izvršnosti rješenja o posljednjoj dodjeli, može ostvariti pravo na dodjelu iznosa do visine novčane protuvrijednosti osobnog automobila kojeg Ministarstvo dodjeljuje, u koji ulaze PDV i poseban porez.

U 2018. godini započelo se s postupkom javne nabave osobnih automobila za HRVI 100% I. skupine koji stječu pravo na dodjelu istih, s namjerom sklapanja okvirnog sporazuma i za korisnike koji stječu pravo u 2019. godini. U 2019. godini 127 HRVI 100% I. skupine (korisnici prava iz 2018. i 2019. godine) ostvarilo je pravo na dodjelu osobnog automobila, od čega je dodijeljeno 112 osobnih automobila marke Opel Insignia GrandSport Edition AT6

S/S, a 15 korisnika je ostvarilo pravo na dodjelu iznosa novčane protuvrijednosti osobnog automobila koje dodjeljuje Ministarstvo. Prilagodba je ugrađena u 46 osobnih automobila. Utrošeni iznos od 19.303.474,65 kuna u 2019. godini odnosi se na troškove osobnih automobila za HRVI 100% I. skupine, ugradnje prilagodbi, nabave probnih pločica i polica osiguranja za predmetne automobile te prilagodbu jednog automobila HRVI II. skupine sukladno čl. 70. Zakona.

Pravo na izvanrednu jednokratnu novčanu pomoć ostvaruje se temeljem članka 121. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji te Odluke o imenovanju članova Povjerenstva i kriterijima za izvanredno ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć (KLASA: 561-02/18-01/548, URBROJ: 522-07/1-1-18-1 od 6. travnja 2018. godine) i Odluke o izmjeni Odluke o imenovanju članova Povjerenstva i kriterijima za izvanredno ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć (KLASA: 561-02/18-01/548, URBROJ: 522-07/1-1-19-8 od 11. veljače 2019. godine) izravnim obraćanjem Ministarstvu hrvatskih branitelja.

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć može ostvariti član obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata, hrvatski branitelj iz Domovinskog rata i član obitelji umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata u slučaju kada nisu ispunjeni uvjeti propisani člancima 118. i 119. Zakona i Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji (NN 12/18). Pravo se može ostvariti u slučaju teže bolesti ili ozljede korisnika ili člana njegova zajedničkog kućanstva, elementarne nepogode koja je prouzročila štetne posljedice za korisnika i članove njegova zajedničkog kućanstva, smrti člana uže i šire obitelji korisnika, kada je značajno naglašena socijalna ili ekonomska isključenost i kada su značajno ugroženi život i zdravlje korisnika ili članova njegova zajedničkog kućanstva.

Tijekom 2019. godine razmatran je 1.841 zahtjev za izvanrednu jednokratnu novčanu pomoć te je za potrebe 1.742 korisnika isplaćeno ukupno 3.596.015,00 kuna.

Pokrićem dijela troškova organizacije ukopa uz vojne počasti odaje se počast smrtno stradalim hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata, umrlim hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata i hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata, najzaslužnijima za obranu suvereniteta Republike Hrvatske i u ime vječne zahvalnosti za njihovu najveću žrtvu.

Zakonska osnova je članak 137. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji na temelju kojeg je donesen Pravilnik o ostvarivanju prava na troškove ukopa uz odavanje vojnih počasti te grobno mjesto i njegovo održavanje (NN 51/18) kojim se detaljnije regulira pravo na ostvarivanje troškova ukopa hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

U 2019. godini je, na temelju naloga za isplatu i povrat troškova ukopa, Ministarstvo podmirilo troškove ukopa za 3.902 hrvatska branitelja iz Domovinskog rata za koje je obitelj pri nadležnom prvostupanjskom tijelu podnijela zahtjev za ukop uz vojne počasti, odnosno zahtjev za povrat troškova ukopa.

Tijekom 2019. godine identificirana su i ukopana 3 hrvatska branitelja nestala tijekom Domovinskog rata. U slučaju da umrli hrvatski branitelj iz Domovinskog rata nema članova obitelji ili isti ne mogu (zbog materijalnog ili zdravstvenog stanja) ili ne žele preuzeti organizaciju ukopa pokojnika, ukop po službenoj dužnosti organizira nadležni Ured državne uprave u županiji u ime Ministarstva. U 2019. godini 21 umrli hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ukopan je po službenoj dužnosti.

U izvještajnom je razdoblju zaprimljeno ukupno 11.090 naloga za isplatu ili povrat sredstava za pokriće troškova ukopa umrlim hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata za što je isplaćeno ukupno 21.941.799,94 kn. Od navedenog iznosa za troškove odavanja vojnih počasti (preknjiženje zajedničkih rashoda MUP-u i MORH-u, ukupno 11 naloga) utrošeno je 4.031.781,50 kn.

Na ovoj aktivnosti su predviđena i sredstva za kupovinu zastava Republike Hrvatske za prekrivanje lijesa pokojnika kod ukopa uz vojne počasti. Tijekom 2019. godine nabavljeno je 4.500 zastava Republike Hrvatske za što je isplaćeno 575.859,24 kuna (račun 3299).

Također, predviđena su i sredstva za podmirenje obveza po ugovorima o djelu za izvođenje Mirozova kod odavanja vojnih počasti na ukopima, za što je izdvojeno 306.759,14 kuna (račun 3237).

Aktivnost A754023 – Razvojna suradnja i humanitarna pomoć u inozemstvu

Republika Hrvatska potvrdila je da će nakon pristupanja Europskoj uniji biti spremna sudjelovati u politici razvojne suradnje Europske unije u skladu s odredbama Ugovora o osnivanju i pripadajućim zaključcima Europskog vijeća i Vijeća Europske unije te drugim izjavama i dokumentima Europske unije („Europski konsenzus o razvoju”). Službena razvojna pomoć provodi se s ciljem promoviranja gospodarskog razvoja i napretka zemalja u razvoju, a podrazumijeva različite financijske doprinose za izgradnju kapaciteta zemalja u razvoju poput provedbe istraživanja koja su neposredno i prvenstveno relevantna za probleme zemlje u razvoju, obučavanja stručnjaka (npr. seminari, radionice, stipendije) te pomoć koja nije financijske prirode (npr. predavanja), a koja se iskazuje dnevnicama i troškovima putovanja i smještaja.

Ministarstvo je i 2019. godine nastavilo suradnju s Hrvatskim dokumentacijskim centrom Domovinskog rata u BiH započetu 2013. godine. Sklopljen je Ugovor o korištenju sredstava u svrhu sufinanciranja rada Hrvatskog dokumentacijskog centra Domovinskog rata u Bosni i Hercegovini te su sredstva isplaćena u iznosu od 750.000,00 kuna, odnosno isplaćena je cjelokupna vrijednost ugovora. Sredstva su namijenjena za materijalne troškove Centra koji se odnose na prikupljanje, čuvanje i obradu arhivske građe.

Dana 3. lipnja 2019. godine objavljen je Javni poziv za sufinanciranje rada veteranskih zadruga u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2019. godini, a isti je bio otvoren do zaključno 2. srpnja 2019. godine. S navedene aktivnosti isplaćena su sredstva novčane potpore za 10 veteranskih zadruga u ukupnom iznosu od 974.079,47 kuna.

Za usluge pravne pomoći isplaćeno je 700.000,00 kuna, a za trošak posjeta Ukrajinske delegacije utrošeno je 1.369,00 kn.

Aktivnost A753003 – Ortopedska i ostala medicinska pomagala za HRVI

Na temelju članka 25. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji i čl. 22. Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koja nisu utvrđena kao standard u obveznom zdravstvenom osiguranju (NN 104/18) Ministarstvo hrvatskih branitelja sufinancira nabavku ortopedskih i ostalih medicinskih pomagala za najtežu kategoriju hrvatskih ratnih vojnih invalida. Svrha navedene novčane potpore je olakšati svakodnevno funkcioniranje osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta omogućavanjem nabavke i primjene ortopedskih i ostalih medicinskih pomagala koja su po kvaliteti i količini iznad standarda Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Tijekom 2019. godine sufinancirana je nabava 185 ortopedskih i ostalih medicinskih pomagala za 143 korisnika ukupne vrijednosti 3.497.172,47 kuna.

Aktivnost A753009 – Zapošljavanje hrvatskih branitelja

Navedena aktivnost provodila se temeljem Zaključka Vlade RH (KLASA: 022-03/18-07/172, URBROJ: 50301-29/23-18-2 od 4. svibnja 2018. godine) kojim je usvojen Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji za razdoblje od 2018. do 2020. godine (dalje: Program). Ciljanu skupinu Programa činili su nezaposleni hrvatski branitelji iz Domovinskog rata, nezaposlena djeca smrtno stradalih ili nestalih hrvatskih branitelja, nezaposlena djeca dragovoljaca Domovinskog rata i nezaposlena djeca hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata. Osnovni ciljevi Programa bili su poboljšati pristup tržištu rada osobama iz ciljane skupine te povećati njihovu konkurentnost jačanjem obrazovne strukture, zapošljavanjem kod poslodavaca ili u poduzetništvu (bilo samostalno, bilo udruživanjem u zadruge) kako bi se utjecalo na smanjenje broja nezaposlenih u RH. Zahtjevi za korištenje poticajnih mjera Programa zaprimali su se po objavi javnih poziva za svaku pojedinu mjeru. Za provođenje aktivnosti u sklopu Programa u proračunu Ministarstva za 2019. godinu osigurana su sredstva u iznosu 13.993.488,00 kn. U izvještajnom razdoblju utrošeno je 12.707.444,09 kn.

Provedbom mjere poticanja obrazovanja hrvatskih branitelja, djece smrtno stradalih ili nestalih hrvatskih branitelja, djece dragovoljaca i djece hrvatskih ratnih vojnih invalida sufinanciraju se troškovi obrazovanja za stjecanje prvog zanimanja, prekvalifikaciju i osposobljavanje do iznosa 12.000,00 kn, odnosno troškovi stjecanja dodatnih znanja i vještina do 6.000,00 kn. Javni poziv bio je objavljen od 4. veljače do 5. ožujka 2019. godine, a temeljem istog zaprimljeno je 56 zahtjeva, od kojih je 36 odobreno te je na financiranje ove mjere utrošeno ukupno 292.802,70 kn.

Kroz dodjelu potpora namijenjenih samozapošljavanju, Ministarstvo je dodijelilo potporu u iznosu do 80.000,00 kn osobama iz ciljane skupine radi pokretanja vlastite samostalne djelatnosti. Javni poziv bio je otvoren u razdoblju od 14. lipnja do 15. srpnja 2019. godine, a temeljem istog zaprimljeno je ukupno 119 zahtjeva, od čega je njih 96 odobreno te su isplaćene potpore u ukupnom iznosu od 7.048.557,98 kn.

Dodjelom potpora za novo zapošljavanje Ministarstvo podupire poslodavce koji zapošljavaju osobe iz ciljane skupine novčanom potporom u iznosu od 50.000,00 kn po novozaposlenoj osobi, a najviše za zapošljavanje tri osobe. Javni poziv je bio otvoren u razdoblju od 4. veljače do 5. ožujka 2019. godine, a temeljem istog zaprimljeno je 38 zahtjeva, od čega je njih 20 odobreno, čime je podržano zapošljavanje ukupno 23 osobe iz ciljane skupine Programa. Za provedbu mjere utrošeno je ukupno 1.150.000,00 kn.

Provedbom mjere potpore radu zadruga hrvatskih branitelja moguće je dodijeliti potporu zadrugi hrvatskih branitelja u iznosu do 150.000,00 kn, odnosno do 180.000,00 kn ukoliko je riječ o zadrugi certificiranoj za ekološku proizvodnju. Prvi Javni poziv za ovu mjeru bio je objavljen od 21. veljače do 22. ožujka 2019. godine, zaprimljeno je 15 zahtjeva, od čega je 10 odobreno te ukupno utrošeno 1.461.674,74 kn. Drugi Javni poziv bio je objavljen od 10. rujna do 9. listopada 2019. godine, a temeljem istog zaprimljeno je 6 zahtjeva, od kojih je 5 odobreno te je isplaćeno 723.580,75 kn. U 2019. godini, temeljem dva javna poziva, isplaćeno je 2.185.255,49 kn potpore zadrugama-korisnicama mjere.

Kroz dodjelu potpora za proširenje postojeće djelatnosti Ministarstvo je sufinanciralo projekte zadruga i drugih malih poduzetnika, obrtnika i poljoprivrednika iznosom potpore do 100.000,00 kn radi unapređenja učinkovitosti proizvodnih procesa, proširenja postojeće djelatnosti te postizanja veće konkurentnosti u poslovanju. Javni poziv bio je objavljen od 12. travnja do 13. svibnja 2019. godine, temeljem kojeg je zaprimljeno 32 zahtjeva, od kojih je 21 odobren te je ukupno utrošeno 1.914.302,92 kn potpore.

Provedba Programa, osim samih mjera, uključuje i dodatne aktivnosti koje vode promociji istog te nadograđivanju podrške korisnicima. Tako Ministarstvo organizira sajmove zadruga (u 2019. godini održan je dvodnevni sajam u Zagrebu) te podupire aktivnosti zadruga koje vode promociji braniteljskog poduzetništva. Ukupno je na provedbu dodatnih aktivnosti Programa utrošeno 116.525,00 kn (od kojih 111.525,00 s računa 3299 i 5.000,00 kn s računa 3811).

Aktivnost 653030 – Braniteljska prodavaonica

Ministarstvo hrvatskih branitelja razvija pilot-projekt osiguravanja specijaliziranog izložbeno-prodajnog prostora za autohtone domaće proizvode braniteljskih zadruga, braniteljskih OPG-ova i drugih registriranih subjekata koje su osnovali hrvatski branitelji iz Domovinskog rata. Za provođenje navedene aktivnosti u 2019. godini u proračunu su osigurana sredstva u iznosu od 670.000,00 kuna, dok je u izvještajnom razdoblju utrošeno 87.187,50 kuna na usluge prilagodbe vizualnog identiteta i njegove primjene na uređenje braniteljske prodavaonice.

Aktivnost A753015 – „Udruge branitelja“

Ministarstvo je u 2019. godini, na aktivnosti A753015 „Udruge branitelja“ (račun 3811 Tekuće donacije u novcu, račun 3299 Ostali nespomenuti rashodi poslovanja i račun 3237 Intelektualne i osobne usluge), koristilo osigurana sredstva za financiranje/sufinanciranje projekata udruga iz Domovinskog rata i udruga sudionika i stradalnika Drugoga svjetskog rata po javnim natječajima, jednokratnih aktivnosti udruga iz Domovinskog rata po pojedinačnim odlukama (na prijedlog nadležnog povjerenstva), za financiranje institucionalnih podrški udrugama iz Domovinskog rata koje djeluju na razini RH i lokalnoj razini po javnim natječajima provedenim u suradnji s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva u 2017. godini, za zajedničke aktivnosti Ministarstva i udruga iz Domovinskog rata te za pokriće troškova rada članova stručnih tijela za procjenu projekata prijavljenih na javne natječaje.

I. Javni natječaji za financiranje/sufinanciranje projekata udruga (izvori 11 i 41)

Ministarstvo je u 2019. godini objavilo 3 javna natječaja za financiranje projekata udruga na koje je zaprimljeno 555 prijava. Po istima je financirano/sufinancirano 446 projekata u iznosu od 15.920.000,00 kuna, od kojeg i to 9.880.000,00 kuna proračunskih sredstava (izvor 11) i 6.040.000,00 kuna prihoda od igara na sreću (izvor 41).

Natječaji su raspisani za područje promicanja vrijednosti Domovinskog rata, psihosocijalnog osnaživanja hrvatskih branitelja, hrvatskih branitelja s invaliditetom, HRVI, stradalnika i članova obitelji smrtno stradaloga i nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, te zaštite interesa i skrbi za sudionike i stradalnike Drugoga svjetskog rata kroz aktivnosti udruga koje promiču interese sudionika i stradalnika Drugoga svjetskog rata.

2. Jednokratne novčane potpore udrugama

U 2019. godini ukupno je isplaćeno 2.239.263,81 kuna za 196 kratkoročnih aktivnosti po pojedinačnim odlukama čelnika Ministarstva, a na prijedlog *Povjerenstva za dodjelu jednokratnih financijskih sredstava novčane potpore udrugama iz Domovinskog rata*.

3. Institucionalne podrške udrugama iz Domovinskog rata državne i lokalne razine

Ministarstvo je u 2019. godini financiralo 11 institucionalnih podrški udrugama iz Domovinskog rata koje djeluju na razini RH i 13 podrški udrugama lokalne razine po javnim natječajima provedenim u suradnji s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva u 2017. godini, u ukupnom iznosu od 2.377.087,14 kuna.

Za zajedničke aktivnosti Ministarstva i udruga u okviru kojih je organizirano sudjelovanje hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji na 27. Hodočašću hrvatske vojske, policije i branitelja u Svetište Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici i na 27. Hodočašću Hrvatske vojske, policije i hrvatskih branitelja u Lourdes, utrošeno je ukupno 592.276,21 kuna. Hodočašća su organizirana u suradnji s udrugama iz Domovinskog rata i Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj.

Za intelektualne i osobne usluge utrošeno je ukupno 130.205,37 kuna i to za rad nezavisnih procjenitelja projekata prijavljenih na javne natječeaje Ministarstva. Ukupno izvršenje na proračunskoj poziciji Ministarstva A753015 „Udruge branitelja“ u 2019. godini iznosilo je 21.258.832,53 kuna.

Aktivnost A754010 – Pristupačnost objekata potrebama invalida

U okviru Projekta rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom, Ministarstvo nastoji podržati svaku inicijativu prilagodbe građevina i ustanova te unaprjeđenja pristupačnosti istih kako bi se poboljšala kvaliteta života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta i osigurala neovisnost njihova življenja u zajednici.

Jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, koje provode djelatnosti usmjerene potrebama zajednice, temeljem podnesenog zahtjeva po javnom pozivu, odobrava se sufinanciranje projekata rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom, a nakon razmatranja istih od strane Radne skupine.

Ministarstvo hrvatskih branitelja objavilo je Javni poziv za sufinanciranje projekata rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2019. godini na području Republike Hrvatske (KLASA: 555-09/19-01/2, URBROJ: 522-07/1-1-19-5) koji je bio otvoren u razdoblju od 30. siječnja do 28. veljače 2019. godine.

Ukupno je zaprimljeno 32 zahtjeva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za sufinanciranje 44 projekta.

Na prijedlog Radne skupine koja je razmotrila zaprimljene zahtjeve, u 2019. godini Ministarstvo je sufinanciralo 29 prilagodbi u iznosu od 3.140.000,00 kuna.

Aktivnost A754011 – Poboljšanje kvalitete življenja za obitelji hrvatskih branitelja i hrvatskih ratnih vojnih invalida

Kao jednom od najznačajnijih aktivnosti u cilju zaštite i očuvanje zdravlja hrvatskih branitelja usmjerenu na prevenciju i rano otkrivanje onkoloških, kardiovaskularnih i drugih kroničnih

nezaraznih bolesti Ministarstvo hrvatskih branitelja u 2019. godini nastavilo je s provedbom Programa preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Sukladno zaključcima i preporukama navedenim u Izvješću o rezultatima provedbe Programa preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2018. godinu Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, koji je temeljem dostavljene medicinske dokumentacije predložio da se s pregledima nastavi i u 2019. godini, Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 28. veljače 2019. godine Zaključkom je usvojila Programa preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2019. godinu.

Za nositelje Programa određeni su Ministarstvo hrvatskih branitelja i Ministarstvo zdravstva, a za sudionike u provedbi u dijelu osiguranja usluge obavljanja preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja određene su županijske i opće bolnice i klinički bolnički centri te Hrvatski zavod za javno zdravstvo, u dijelu stvaranja baze i analize podataka o zdravstvenom stanju osoba koje su pristupile preventivnom sistematskom pregledu.

S provedbom Programa na području cijele Republike Hrvatske započelo se tijekom ožujka 2019. godine u 29 općih i županijskih bolnica i kliničkih bolničkih centara s kojima su sklopljeni pojedinačni Sporazumi o suradnji.

U 2019. godini preventivni sistematski pregled obavilo je 21.066 hrvatskih branitelja za što je utrošen iznos od 16.228.087,27 kuna. Uz navedeni iznos, u sklopu ovog Programa utrošeno je 200.000,00 kuna za provedbu znanstveno-istraživačkog dijela Programa te iznos od 8.779,70 kuna za refundaciju putnih troškova 30 hrvatskih branitelja koji su vezani uz odlazak na preventivni sistematski pregled izvan mjesta stanovanja.

Člankom 25. stavak 5. ovog Zakona navedeno je da hrvatski branitelji ostvaruju prava na palijativnu skrb čiji se opseg definira posebnim dokumentima. Također, u Nacionalnom planu razvoja palijativne skrbi u Republike Hrvatske 2017.-2020. godine koji je usvojen od strane Vlade Republike Hrvatske u listopadu 2017. godine hrvatski branitelji prepoznati su kao vulnerabilna skupina kojoj je potrebno posvetiti posebnu pažnju i model skrbi. S ciljem da se hrvatskim braniteljima omogući bolja dostupnost palijativne zdravstvene skrbi i dugotrajnog liječenja s pojačanom skrbi, Ministarstvo hrvatskih branitelja započelo je u prosincu 2018. godine s *Pilot projektom palijativne skrbi za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata u Dugoj Resi*.

Navedeni Projekt usvojen je Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 6. prosinaca 2018. godine te su radi osiguranja usluge palijativne skrbi i dugotrajnog liječenja s bolnicom u Dugoj Resi sklopljeni: Ugovor o suradnji na Projektu od 6. prosinca 2018. godine te Dodatak Ugovora od 29. siječnja 2019. godine kojim je produljen rok provedbe i Dodatak Ugovoru, od 13. lipnja 2019. godine kojim su određeni novi omjeri broja kreveta za palijativnu skrb i onih za dugotrajno liječenje.

U razdoblju 2019. godine Ministarstvo je temeljem gore navedenog Ugovora sufinanciralo uslugu palijativne skrbi i/ili dugotrajnog liječenja za 23 hrvatska branitelja za što je utrošeno ukupno 187.492,00 kn.

Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata može ostvariti pravo na lijekove i liječenje s pravom na naknadu za sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite te sudjelovanje u cijeni lijeka

utvrđenog dopunskom listom lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje sukladno propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju i uvjetima navedenim u Pravilniku o načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koja nisu utvrđena kao standard prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja (NN 104/2018).

Ministarstvo hrvatskih branitelja je u razdoblju 2019. godine temeljem zahtjeva korisnika i pozitivne odluke posebnog Povjerenstva sa sjedištem u Ministarstvu hrvatskih branitelja, isplatilo iznos od ukupno 10.242,18 kn za gore navedene troškove 10 HRVI.

Aktivnost A753004 – Rehabilitacija hrvatskih ratnih vojnih invalida u zdravstvenim lječilištima

U 2019. godini Ministarstvo hrvatskih branitelja nastavilo je s provedbom programa bolničke medicinske rehabilitacije za hrvatske branitelje i hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata te žrtve seksualnog nasilja iz Domovinskog rata, sukladno pravu propisanom Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN 121/17, 98/19) i Zakonom o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu (NN 64/15, 98/19) te Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koja nisu utvrđena kao standard prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja (NN 104/18).

Osiguranjem provedbe ove aktivnosti Ministarstvo hrvatskih branitelja nastoji utjecati na poboljšanje zdravstvenog stanja, ublažavanje posljedica i sprječavanje pogoršanja funkcionalnog oštećenja organizma te podizanja cjelokupne neovisnosti u svakodnevnim aktivnostima korisnika iz gore navedenih ciljanih skupina.

Usluga medicinske rehabilitacije osigurava se za posebna zdravstvena stanja, a to su: posljedice moždanog udara, kardiovaskularne i cerebrovaskularne bolesti, komplikacije dijabetesa, bolesti kralježnice i bolesti lokomotornog sustava, a sukladno preporuci liječnika specijaliste. Medicinska rehabilitacija provodi se u specijalnim zdravstvenim ustanovama ili bolničkim zdravstvenim ustanovama za medicinsku rehabilitaciju s kojima Ministarstvo hrvatskih branitelja nakon provedenog postupka nabave, sklapa ugovore o pružanju usluga za ozljede lokomotornog sustava, bolesti lokomotornog sustava, amputacije udova, kardiovaskularne i cerebralne bolesti, kraniocerebralne ozljede i bolesti kralježnice te dermatološke i reumatske bolesti. Prijedlog za bolničku medicinsku rehabilitaciju daje izabrani liječnik primarne zdravstvene zaštite, a zahtjev odobrava posebno povjerenstvo sa sjedištem u Ministarstvu hrvatskih branitelja.

U 2019. godini, na temelju sklopljenih Okvirnih dvogodišnjih Sporazuma, sklopljeni su ugovori: sa Specijalnom bolnicom Krapinske Toplice (ugovor o pružanju usluga medicinske rehabilitacije HB iz DR s kraniocerebralnim ozljedama i bolestima te ozljedama i bolestima kralježnice te s kardiovaskularnim i cerebrovaskularnim bolestima), Specijalnom bolnicom Daruvarske Toplice (ugovor o pružanju usluga medicinske rehabilitacije HB iz DR s bolestima lokomotornog sustava i amputacije udova) te Sporazum s Lječilištem Topusko kojim je osigurano liječenje za ozljede lokomotornog sustava te dermatološke i reumatske bolesti za hrvatske branitelje i HRVI.

Tijekom 2019. godine održane su 23 sjednice Povjerenstva koje je razmotrilo 907 zahtjeva za korištenjem navedenog prava. Odobreno je 905 zahtjeva hrvatskih branitelja i hrvatskih ratnih vojnih invalida te 2 zahtjeva za žrtve seksualnog nasilja.

Zaprimljeno je i 235 zahtjeva hrvatskih branitelja bez priloženog dokaza da je rana, ozljeda, bolest, pogoršanje bolesti, odnosno pojava bolesti za koju traže priznavanje prava na bolničku medicinsku rehabilitaciju posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske. Navedene osobe su sukladno čl. 3. Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koja nisu utvrđena kao standard prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja (NN br. 104/18) upućene da zahtjev za utvrđivanjem navedene činjenice podnose nadležnom uredu državne uprave u jedinici područne (regionalne) samouprave, odnosno nadležnom upravnom tijelu Grada Zagreba, prema mjestu prebivališta.

Do kraja prosinca 2019. godini pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju koristilo je 650 korisnika, za što je utrošeno 2.865.624,72 kn.

Člankom 133. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN, br. 121/17 i 98/19) propisano je da korisnicima prava po ovom Zakonu pripada naknada troškova za prijevoz u drugo mjesto, ako su od nadležnog tijela upućeni odnosno pozvani u drugo mjesto radi ostvarivanja prava na medicinsku rehabilitaciju i fizikalnu terapiju sukladno ovom Zakonu. Radi odlaska na medicinsku rehabilitaciju u specijalne bolnice, a temeljem zahtjeva korisnika za refundacijom troškova prijevoza utrošeno je 73.269,53 kn, slijedom čega, ukupni troškovi medicinske rehabilitacije u 2019. godini iznose 2.938.894,25 kn.

Program liječenja hrvatskih branitelja i HRVI iz Domovinskog rata u hiperbaričnoj komori
Ova aktivnost provodi se s ciljem poboljšanja zdravstvenog stanja, ublažavanja posljedica i sprečavanja pogoršanja funkcionalnog oštećenja organizma HRVI 100% I. skupine.

Liječenje u hiperbaričnoj komori provodi se od 2006. godine. Liječenje u hiperbaričnoj komori i u 2019. godini provodilo se u Vojnom zdravstvenom središtu u Zavodu za pomorsku medicinu u Splitu te Poliklinici OXY Pula, Podružnica u Zagrebu, Av. Gojka Šuška 6.

Ministarstvo hrvatskih branitelja za vrijeme liječenja u hiperbaričnoj komori Zavoda za pomorsku medicinu u Splitu osigurava uslugu smještaja s punim pansionom za 100% HRVI I. skupine zajedno s pratiteljem u Hotelu Zagreb u Splitu. Prosječno trajanje liječenja je 20 seansi po korisniku HBOT, a prosječno trajanje usluge smještaja za vrijeme liječenja je trideset dana. Navedena usluga osigurana je na temelju Sporazuma o suradnji u programu liječenja HRVI iz Domovinskog rata u hiperbaričnoj komori koji je sklopljen 2018. godine između Ministarstva hrvatskih branitelja, Ministarstva obrane i tvrtke Pleter d.o.o. Ministarstvo hrvatskih branitelja sklopilo je u 2018. godini i Dodatak I. navedenom Sporazumu, temeljem kojeg se na liječenje u hiperbaričnoj komori i u razdoblju 2019. godine uz HRVI I. skupine upućeni i HRVI koji nemaju 100% oštećenje organizma I. skupine, a temeljem liječničke procjene o ispunjavanju medicinskih indikacija za liječenje u hiperbaričnoj komori.

Tijekom 2019. godine troškovi smještaja i prehrane za osobe koje su upućene na liječenje u hiperbaričnu komoru Zavoda za pomorsku medicinu iznosili su 60.970,00 kn.

Aktivnost A753014 - Nacionalni program psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima Domovinskog rata

Ministarstvo hrvatskih branitelja temeljem Zaključka Vlade Republike Hrvatske, KLASA: 022-03/14-07/05, URBROJ: 50301-09/09-14-4 donesenog na sjednici 30. siječnja 2014. godine provodi Nacionalni program psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima Domovinskog rata, Drugog svjetskog rata te povratnicima iz mirovnih misija.

Okosnicu Nacionalnog programa predstavljaju županijski centri za psihosocijalnu pomoć dok se zdravstveni dio Nacionalnog programa provodi u regionalnim centrima za psihotraumu (Rijeka, Split i Osijek) i Nacionalnom centru za psihotraumu (Zagreb).

Psihosocijalna pomoć kontinuirano se provodi na području cijele Republike Hrvatske. Centri za psihosocijalnu pomoć primarno razvijaju i provode programe psihosocijalne prevencije i potpore, stacionarno (kroz svakodnevno organizirana dežurstva u prostorijama centra) i mobilno (timske posjete domu i obitelji stradalnika u slučajevima pro-suicidalnih izjava korisnika, smrti, izrazito lošeg socio-ekonomskog i/ili zdravstvenog stanja te stambenih izvida u cilju ostvarivanja prava na stambeno zbrinjavanje).

U okviru Nacionalnog programa djeluje 21 centar za psihosocijalnu pomoć: u svakoj županiji po jedan, uz iznimku Brodsko-posavske županije na čijem su području aktivna dva (u Slavanskom Brodu i Novoj Gradišci).

Pružanjem kontinuirane psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata nastoji se podići opća kvaliteta življenja te stvoriti uvjeti za što uspješnije uključivanje osoba iz ciljnih skupina u društvo.

U okviru Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima Domovinskog rata, Drugog svjetskog rata te povratnicima iz mirovnih misija u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine pruženo je ukupno 88.717 intervencija za 77.439 korisnika. Od ukupnog broja intervencija obavljeno je ukupno 1465 mobilnih intervencija za ukupno 1401 korisnika.

Na provedbi Nacionalnog programa, uz 40 stalno zaposlenih djelatnika u područnim jedinicama Ministarstva ustrojenim u županijama i Gradu Zagrebu, u centrima za psihosocijalnu pomoć, tijekom čitave godine ili u nekom razdoblju 2019. godine, bilo je angažirano 70 honorarnih stručnih suradnika različitih profila (psiholozi, socijalni radnici, pravnici, liječnici i psihijatri te stručnjaci drugih društveno humanističkih profila).

Nacionalni program nastavno se provodio i u regionalnim centrima (Rijeka, Split i Osijek) te Nacionalnom centru za psihotraumu u svrhu čega su u 2019. godini sklopljeni Ugovori o reguliranju međusobnih odnosa u svezi nastavka suradnje na provedbi Nacionalnog programa. U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine regionalni centri za psihotraumu i Nacionalni centar za psihotraumu obavili su ukupno 31.844 intervencija kroz preglede i obrade.

U svrhu provedbe Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima Domovinskog rata u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine utrošeno je ukupno 7.271.826,25 kn (od toga 4.481.364,99 kn na Regionalne centre za psihotraumu i Nacionalni centar za psihotraumu, a 2.790.461,26 kn na centre za psihosocijalnu pomoć).

Aktivnost A522028 – OP Konkurentnost i kohezija 2014-2020.

Unutar ove aktivnosti Ministarstvo hrvatskih branitelja provodi dva projekta pokrenuta unutar Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020, a za koja su u 2019. godini potpisani ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava. Ugovor za projekt „*Uspostava veteranskih centara u Republici Hrvatskoj*“ potpisan je 17. prosinca 2019. godine, a ukupna vrijednost projekta iznosi 328.792.034,20 kuna. Ugovor za projekt „*Integrirani informacijski sustav Ministarstva hrvatskih branitelja*“ potpisan je 7. studenoga 2019. godine, a ukupna vrijednost projekta iznosi 4.097.802,50 kuna. Tijekom 2019. godine za provedbu dva navedena projekta utrošeno je 3.537.733,45 kuna. U okviru projekta *Uspostava veteranskih centara u Republici Hrvatskoj* sredstva su utrošena za izradu glavnih i izvedbenih projekata, uslugu tehničke pomoći pri uspostavi veteranskih centara, izradu studije izvodljivosti s analizom troškova i koristi te na troškove vodnih doprinosa. U okviru projekta *Integrirani*

informacijski sustav Ministarstva hrvatskih branitelja sredstva su utrošena za uslugu razvoja integriranog informacijskog sustava i uslugu izrade sustava za podnošenje e-zahtjeva.

Aktivnost A753027 – OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020.

Unutar ove aktivnosti, a u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020., Ministarstvo hrvatskih branitelja tijekom 2019. godine utrošilo je sredstva za provedbu aktivnosti u sklopu pet projekata i jednog otvorenog poziva za što je utrošeno ukupno 23.901.843,39 kuna. Za projekt *"Samozapošljavanje hrvatskih branitelja, djece smrtno stradalih ili nestalih hrvatskih branitelja, djece dragovoljaca iz Domovinskog rata i djece hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata"* 18. listopada 2019. godine potpisan je ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava, a ukupna vrijednost projekta iznosi 36.958.946,00 kuna. U okviru projekta u 2019. godini utrošena su sredstva za plaće projektnog tima u svrhu administracije i upravljanja projektom.

U okviru projekta *Jačanje kapaciteta stručnjaka koji pružaju psihosocijalnu skrb za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata - Faza 1* sredstva su utrošena za vanjsku uslugu upravljanja, za osiguravanje ugostiteljskih usluga i najma prostora za potrebe održavanja edukacija stručnjaka koji pružaju skrb hrvatskim braniteljima i stradalnicima Domovinskog rata, za usluge specijalističke izobrazbe te putne troškove sudionika edukacija. Održano je ukupno 14 različitih edukacija, koje su se sastojale od 49 pojedinačnih grupa edukacija te je na njima sudjelovalo ukupno 129 polaznika.

U okviru projekta *Digitalizacija arhivskog gradiva iz Domovinskog rata* sredstva su utrošena za terenski obilazak lokacija s arhivskim gradivom iz Domovinskog rata, za obavljanje poslova obrade i digitalizacije arhivskog gradiva iz Domovinskog rata te za plaće članova projektnog tima u svrhu administracije i upravljanja projektom.

U okviru projekta *Stručno usavršavanje djelatnika Ministarstva hrvatskih branitelja* sredstva su utrošena za plaće članova projektnog tima u svrhu administracije i upravljanja projektom te za izradu i tiskanje brošura i izradu video materijala u okviru projekta.

U okviru projekta *Program psihosocijalnog osnaživanja hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog rata – Faza 2* sredstva su utrošena za plaće projektnog tima u svrhu administracije i upravljanja projektom te za nabavu i montažu guma za vozila koja koriste područne jedinice Ministarstva.

Ministarstvo je unutar ove aktivnosti iniciralo i otvoreni poziv „*Razvoj i širenje mreže izvaninstitucionalnih usluga za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata*“, a kojeg je objavilo Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. U okviru navedenog poziva 22. veljače 2019. godine sklopljeni su ugovori sa 17 udruga iz Domovinskog rata ukupne vrijednosti 29.333.362,40 kuna. Ministarstvo se Sporazumom o utvrđivanju uvjeta za dodjelu javnih sredstava u okviru Poziva, sklopljenim sa Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u svojstvu Posredničkog tijela razine 1 obvezalo u svom proračunu osigurati sredstva potrebna za financiranje projekata.

Aktivnost A522024 – Prikupljanje i obrada projektne dokumentacije za financiranje sredstava iz EU fondova

Unutar ove aktivnosti Ministarstvo hrvatskih branitelja utrošilo je tijekom 2019. godine 68.125,00 kuna na uslugu stručne pomoći za odabir pružatelja usluga za izradu Studije izvodivosti s analizom troškova i koristi (CBA) za EU projekt Uspostava veteranskih centara u Republici Hrvatskoj te za Analizu opravdanosti uspostave petog veteranskog centra u Republici Hrvatskoj.

Aktivnost A558041 – Administracija i upravljanje

U 2019. godini na aktivnosti A558041 – Administracija i upravljanje planirano je 55.845.993,00 kuna, a utrošeno je 53.219.210,50 kuna (95,30%).

Na skupini rashoda 31 – Rashodi za zaposlene planirano je 34.375.000 kuna, a u izvještajnom razdoblju na plaće državnih dužnosnika, službenika i namještenika utrošeno je 33.958.247,37 kuna (prosječan broj zaposlenih iznosio je 256).

Na skupini rashoda 32 – Materijalni rashodi planirano je 16.780.000,00 kuna, a u izvještajnom razdoblju utrošeno je 15.087.224,72 kune. Sredstva su utrošena na službena putovanja, naknade za prijevoz zaposlenika, stručno usavršavanje, režijske troškove, uredski materijal, usluge telefona i pošte, komunalne usluge, naknade vanjskim suradnicima putem ugovora o djelu, usluge zaštite imovine i osoba te ostale rashode poslovanja.

Na skupini rashoda 34 – Financijski rashodi planirano je 16.000,00 kuna, a u izvještajnom razdoblju utrošeno je 15.964,50 kuna. Sredstva su utrošena za podmirivanje bankarskih usluga i usluga platnog prometa.

Na skupini rashoda 37 – Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade planirano je 50.000,00 kuna, a u izvještajnom razdoblju utrošeno je 41.425,28 kuna. Sredstva su utrošena na školarine 4 državna službenika.

Na skupini rashoda 42 – Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine planirano je 3.474.993,00 kuna, a u izvještajnom razdoblju utrošeno je 3.185.891,29 kuna. Sredstva su utrošena na nabavu uredskog namještaja, komunikacijskih uređaja i klima uređaja. Isto tako, od Zagrebačke banke d.d. kupljeno je prizemlje i podrum poslovne zgrade Ministarstva na adresi Trg Nevenke Topalušić 1.

Na skupini rashoda 45 – Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini planirano je 1.150.000,00 kuna, a u izvještajnom razdoblju utrošeno je 930.457,34 kune. Sredstva su utrošena za uređenje poslovnih prostora područnih jedinica Ministarstva u Osijeku, Rijeci i Zadru.

A558063 – Izvršavanje pravomoćnih sudskih presuda

U 2019. godini na aktivnosti A558063 – Izvršavanje pravomoćnih sudskih presuda planirano je 570.000,00 kuna, a utrošeno je 314.145,03 kune (55,11%). Sredstva su utrošena na troškove parničnih i upravnih postupaka.

K558061 – Obnova voznog parka

U 2019. godini na aktivnosti K558061 – Obnova voznog parka planirano je 560.000,00 kuna, a utrošeno je 336.098,56 kuna (60,02%). Sredstva su utrošena na troškove operativnog leasinga za 9 službenih vozila Ministarstva.

K558062 – Informatizacija Ministarstva

U 2019. godini na aktivnosti K558062 – Informatizacija Ministarstva planirano je 1.550.000,00 kuna, a utrošeno je 978.364,55 kuna (63,12%). Sredstva su utrošena na nabavu računala i računalne opreme za djelatnike Ministarstva, nabavu novih programskih rješenja te nabavu licenci.

3. PROGRAM 3911 - OBILJEŽAVANJE MJESTA STRADAVANJA U DOMOVINSKOM RATU

Za ostvarivanje programa „Obilježavanje mjesta stradavanja u Domovinskom ratu“ u 2019. godini osigurano je 21.842.528,00 kuna. U izvještajnom razdoblju program je realiziran s 86,95%, odnosno u iznosu 18.993.129,06 kuna. Cilj programa je očuvanje digniteta Domovinskog rata.

POSTIGNUTI REZULTATI PROGRAMA

Aktivnost A753011 – Memorijalno groblje žrtava iz Domovinskog rata Vukovar

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske (KLASA: 564-02/00-01/03, URBROJ: 5030104-00-4) od 16. studenog 2000. godine, dijelu groblja „Dubrava“ u Vukovaru utvrđen je status „Memorijalnog groblja žrtava iz Domovinskog rata“. Kroz protokolarnu i administrativnu skrb o groblju čuva se moralni dignitet hrvatskoga naroda i svih građana Republike Hrvatske, a sredstva za funkcioniranje Memorijalnog groblja osiguravaju se u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

Tijekom 2019. godine, za usluge tekućeg održavanja, energiju i komunalne usluge na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata u Vukovaru utrošeno je ukupno 2.110.372,54 kuna.

Na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata u Vukovaru, pokopano je ukupno 1009 osoba, a u izvještajnom razdoblju 21 osoba. U izvještajnom je razdoblju objekt posjetilo ukupno 159.920 posjetitelja u organiziranim grupama.

Tijekom 2019. godine, u skladu s planom revizije projekta sanacije, adaptacije i dogradnje objekta iz 2005. godine, na temelju izrađene revidirane i dopunjene projektne dokumentacije rekonstrukcije i dogradnje upravne zgrade s mrtvačnicom, centrom za posjetitelje i sanitarnim čvorom te projekta ograde objekta, ishodena je građevinska dozvola te su plaćeni komunalni doprinosi u iznosu od 13.285,50 kn.

Aktivnost K558037 – Obilježavanje mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata

U interesu trajnog očuvanja uspomene na žrtve iz Domovinskog rata stradale tijekom agresije na Republiku Hrvatsku obilježavaju se mjesta masovnih grobnica postavljanjem jednakog spomen-obilježja, autora Slavomira Drinkovića, akad. kipara.

Zakonska osnova je Zakon o obilježavanju mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata (NN 100/96.) i članak 136. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.

Obilježavanje se provodi sukladno Godišnjem planu obilježavanja mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata i u okviru financijskih sredstava osiguranih za navedenu namjenu u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

Do danas je svečano otkriveno 81 spomen-obilježje kojima je obilježeno 127 mjesta masovnih grobnica (u slučajevima da se dvije ili više masovnih grobnica nalaze u neposrednoj blizini, obilježavanje se vrši postavljanjem jednog spomen-obilježja u spomen na sve žrtve).

Tijekom 2019. godine svečano je otkriveno spomen-obilježje mjesta masovne grobnice žrtava iz Domovinskog rata „Bodegraj“, Općina Okučani, Brodsko-posavska županija i spomen-obilježje mjesta masovne grobnice žrtava iz Domovinskog rata „Mala Solina“, Grad Glina,

Sisačko-moslavačka županija, a još jedna lokacija mjesta masovne grobnice u cijelosti je završena te će svečanost otkrivanja spomen-obilježja biti upriličena u proljeće 2020. godine. Tijekom 2019. godine završeni su radovi rekonstrukcije i uređenja mjesta masovne grobnice žrtava iz Domovinskog rata Ovčara i to radovi opločenja humka i staza unutar memorijalnog prostora i pristupne staze od parkirališta do memorijalnog prostora. Za provedbu svih aktivnosti obilježavanja mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata u 2019. godini utrošeno je 2.119.254,86 kuna.

Aktivnost K754007 – Spomen-obilježje žrtvama stradalim u Domovinskom ratu

Kroz Projekt sufinanciranja izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu Ministarstvo hrvatskih branitelja podržava inicijative udruga iz Domovinskog rata i jedinica lokalne samouprave u izgradnji, postavljanju ili uređenju spomen-obilježja kao izraza zahvalnosti i u znak sjećanja na žrtve stradale u Domovinskom ratu, a u cilju očuvanja uspomene na sve hrvatske branitelje i događaje iz Domovinskog rata. Namjera programa je podizanje kvalitete idejnih rješenja spomen-obilježja i njihove izvedbe (poticanje provedbe javnih natječaja umjesto česte prakse izrade idejnih rješenja izravnom pogodbom), kao i poticanje sustavnog pristupanja gradnji spomen-obilježja i ozbiljnog planiranja potrebnih sredstava (donošenja potrebnih dokumenata, izrada projektne dokumentacije, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, izrada troškovnika s jediničnim cijenama i sl.).

Za odlučivanje o dodjeli sredstava sufinanciranja imenovano je Povjerenstvo u koje su, kao osobe stručne za donošenje prijedloga Odluka o sufinanciranju, imenovani predstavnici Ministarstva hrvatskih branitelja, Ministarstva kulture i vanjski stručnjaci arhitektonske i likovne struke. Povjerenstvo razmatra pravovremeno pristigle i potpune zahtjeve za sufinanciranje, vodeći pri tome računa o ocjeni estetskih vrijednosti svakog projekta. Pri donošenju odluka o sufinanciranju također se vodi računa i o ravnomjernoj zastupljenosti projekata iz svih dijelova Republike Hrvatske.

Tijekom 2019. godine proveden je javni poziv za sufinanciranje po kojem su zaprimljena 54 zahtjeva. Odobreno je sufinanciranje izgradnje, postavljanja ili uređenja 44 objekta spomeničkog karaktera, a isplaćene 43 potpore (jedan podnositelj je odustao od zahtjeva). Sufinanciranje je odobreno za 26 projekata jedinica lokalne samouprave u ukupnom iznosu od 4.298.000,00 kuna te 17 projekata udruga iz Domovinskog rata u ukupnom iznosu od 859.500,00 kuna. Za tri projekta u Bosni i Hercegovini, po Javnom pozivu isplaćeno je ukupno 440.000,00 kn.

U izvještajnom razdoblju odobrene su i tri jednokratne potpore i to: za saniranje nastalih oštećenja na spomen-obilježju u Hrvatskoj Kostajnici u iznosu 25.000,00 kuna, za obnovu zavjetne crkvice sv. Franje na Velebitu (zaštićeno nepokretno kulturno dobro) u iznosu 30.000,00 kuna i za troškove izgradnje spomen-obilježja 3. gardijske brigade Kune u Slavanskom Brodu iznos od 50.000,00 kn.

Spomen-obilježje hrvatskim braniteljima poginulim u VRO Bljesak u Okučanima:

S projektom izgradnje spomen-obilježja hrvatskim braniteljima stradalim tijekom VRO Bljesak 1995. godine, Ministarstvo je započelo 2016. godine, a sukladno zahtjevu Općine Okučani.

Radovi izgradnje I. faze spomen-obilježja hrvatskim braniteljima poginulim u VRO Bljesak, „Kocke vedrine“, započeti su u 2017. godini, a okončani su u travnju 2018. godine.

Montaža spomen-obilježja kojeg čini 51 kocka od visokokvalitetnog poliranog čelika dimenzija 98x98x98 cm izvršena je u travnju, a svečanost otkrivanja upriličena je na godišnjicu VRO Bljesak, 1. svibnja 2018. godine uz izravni televizijski prijenos svečanosti. Tijekom 2019. godine izvedeni su radovi II. faze uređenja parka i spomen-kosturnice II. svjetskog rata u Okučanima koju čini kvadrat od visokokvalitetnog matiranog čelika dimenzija 398x198x98 cm čime je izgled parka ujednačen i moderniziran. Za ovu je aktivnost u 2019. godini utrošeno ukupno 1.000.940,76 kuna.

Na ovoj aktivnosti utrošena su sredstva u iznosu od 19.484,63 kn za provedbu aktivnosti i svečanosti obilježavanja obljetnice VRO Bljesak te nabavu paviljona za svečanosti na otvorenom.

Aktivnost A522021 – Obilježavanje obljetnica ratnih događanja i stradavanja u Domovinskom ratu

U svrhu obilježavanja obljetnica iz Domovinskog rata, osnivanja postrojbi Hrvatske vojske i početka Domovinskog rata te ratnih događanja i stradavanja u Domovinskom ratu, Ministarstvo hrvatskih branitelja je od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine utrošilo 6.246.969,06 kuna. Nositelji aktivnosti bile su udruge iz Domovinskog rata kojima su sufinancirane 624 aktivnosti u iznosu od 4.463.644,12 kuna te gradovi i općine kojima je isplaćeno 956.000,00 kuna za 13 potpora. Potpore su se odobravale temeljem zamolbi, a na prijedlog nadležnog povjerenstva te Pilot projekta Javni poziv za financiranje/sufinanciranje obilježavanja obljetnica ratnih događanja i stradavanja te prigodnih nadnevaka vezanih za Domovinski rat u 2019. godini. Financirana su obilježavanja godišnjica stradavanja u Domovinskom ratu, ustrojavanja ratnih postrojbi, važnijih ratnih akcija i operacija te prigodnih nadnevaka vezanih uz Domovinski rat. Među najznačajnijim obilježavanjima ističu se: godišnjica VRO „Maslenica“, VRO „Bljesak“, VRO „Oluja“ te Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Udrugama su sufinancirani prijevozni troškovi odlaska autobusom u Knin 5. kolovoza i Vukovar te Škabrnju 18. studenoga. Za Vukovar je organiziran i prijevoz vlakom hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Ministarstvo je za organizacijske troškove obilježavanja obljetnica iz Domovinskog rata utrošilo ukupno 590.131,80 kuna, od kojih 315.219,50 kuna za obilježavanje 24. obljetnice VRO „Oluja“, 164.505,28 kuna za Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, 29.757,02 kuna za obilježavanje VRO Maslenica, 10.650,00 kuna za VRO „Medački džep-93“ i dr. u iznosu od 70.000,00 kuna.

Ministarstvo je, uz navedeno, financiralo nabavu lampiona povodom obilježavanja blagdana Svih svetih u ukupnom iznosu od 160.482,22 kuna, kao i vijenaca i svijeća za obilježavanje prigodnih nadnevaka vezanih uz Domovinski rat u iznosu od 76.710,92.

Aktivnost A753025 – Sufinanciranje umjetničkih i dokumentarističkih djela o Domovinskom ratu

Ministarstvo hrvatskih branitelja sufinanciranjem umjetničkih i dokumentarističkih djela o Domovinskom ratu ima za cilj očuvanje stečevina i ublažavanje negativnih posljedica Domovinskog rata te očuvanje digniteta i promicanje vrijednosti Domovinskog rata kroz poticanje stvaranja umjetničkih i dokumentarističkih djela o Domovinskom ratu. Za sve aktivnosti temeljem javnih poziva te aktivnosti izložbi i revija sufinanciranih filmova tijekom 2019. godine utrošeno je ukupno 1.780.321,71 kuna.

Audiovizualna djela o Domovinskom ratu (film):

Ministarstvo hrvatskih branitelja je 2014. godine započelo s provedbom Javnog poziva za sufinanciranje audiovizualnih djela o Domovinskom ratu sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske. Javni poziv za prikupljanje projektnih prijedloga produkcije i post produkcije audiovizualnih djela o Domovinskom ratu u 2019. godini bio je otvoren od 16. travnja do 16. svibnja 2019. godine. Zaprimljena su 24 zahtjeva za sufinanciranje proizvodnje dokumentarnih filmova o Domovinskom ratu. Jednom projektu je po ovom javnom pozivu moguće odobriti najviše do 120.000,00 kn, a jedan prijavitelj može prijaviti samo jedan projektni prijedlog. U 2019. godini sufinancirano je 16 projekata u ukupnom iznosu od 1.300.000,00 kuna te projekt snimanje dokumentarnog filma „3069“ o suicidima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u iznosu od 100.000,00 kn.

Povjerenstvo za vrednovanje preporučilo je analizu svih završenih projekata (dokumentarnih filmova) kroz prethodnih pet godina te prikaz najboljih ostvarenja. Prva projekcija odabranih filmova na Reviji filmova o Domovinskom ratu u Novskoj, održana je uoči obljetnice VRO Bljesak, 30. travnja 2019. godine. Druga projekcija održana je uoči obljetnice VRO Oluja te Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja u Kninu, 3. kolovoza 2019. godine te u Slunju 5. i 6. kolovoza 2019. godine.

Književna ili publicistička djela o Domovinskom ratu:

S ciljem očuvanja i promicanja vrijednosti Domovinskog rata kroz poticanje stvaranja književnih ili publicističkih djela o Domovinskom ratu, kroz povećanu dostupnost pisane riječi o Domovinskom ratu u kulturnome životu, afirmacija pisane riječi i autora koji pišu o Domovinskom ratu, Ministarstvo hrvatskih branitelja tijekom 2019. godine objavilo je drugi Javni poziv za sufinanciranje književnih ili publicističkih djela o Domovinskom ratu sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske. Navedeni Javni poziv bio je otvoren u razdoblju 4. ožujka do 2. svibnja 2019. godine. Zaprimljeno je ukupno šesnaest (16) zahtjeva za sufinanciranje tiska književnih ili publicističkih djela te dva (2) zahtjeva za prijevod prethodno tiskanih djela na strani jezik i objavu u e-obliku. Maksimalni iznos sufinanciranja bio je 25.000,00 kn po naslovu.

Ukupno je sufinancirana priprema i tisak 11 književnih ili publicističkih djela te oba zahtjeva za prijevod i objavu u e-obliku za što je utrošeno ukupno 232.000,00 kuna.

Temeljem preporuke Povjerenstva za vrednovanje da se otkupljeni primjerci tiskanih knjiga pošalju u Narodne knjižnice na županijskoj razini, a s ciljem veće dostupnosti čitateljima, tijekom 2019. godine izvršen je otkup dodatnog broja nekih sufinanciranih naslova u vrijednosti 15.760,02 kuna te su otkupljene knjige poslane matičnim službama Narodnih knjižnica u svim županijama i Gradu Zagrebu.

Nagrada za kratku priču o Domovinskom ratu za učenike srednjih škola:

Ministarstvo hrvatskih branitelja je u 2019. godini po prvi puta raspisalo Javni poziv za dodjelu nagrada za kratku priču o Domovinskom ratu za učenike srednjih škola.

Svrha i cilj Javnog poziva bio je očuvanje sjećanja i promicanje vrijednosti Domovinskog rata kroz afirmaciju pisane riječi te poticaj na promišljanje o značaju Domovinskog rata kod učenika srednjih škola. Kratke priče koje su ispunjavale uvjete iz Javnog poziva razmatralo je Povjerenstvo za vrednovanje imenovano od strane ministra hrvatskih branitelja, a sastavljeno od književnika, književnih kritičara, novinara te stručnjaka za hrvatski jezik i književnost.

Na Javni poziv pristiglo je 90 kratkih priča potpisanih zaporkom, a sedam najboljih kratkih priča o Domovinskom ratu je nagrađeno novčanim iznosima u ukupnom iznosu od 10.000,00 kuna (isplaćeno s aktivnosti Administracija i upravljanje). Nagrade su učenicima dodijeljene 4. kolovoza na Kninskoj tvrđavi u povodu obilježavanja Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja.

Odobrena je jednokratna potpora u iznosu od 6.000,00 kn za provedbu likovnog i literarnog natječaja za učenike osnovnih škola u organizaciji Osnovne škole Stjepan Radić Imotski na temu Velimir Đerek Sokol – srce za Hrvatsku te jednokratna potpora za tisak monografije Spomenik Franji Tuđmanu u iznosu od 8.000,00 kn.

Također su odobrene dvije jednokratne potpore za tematske glazbene albume u ukupnom iznosu od 68.561,69 kn i to za albume Vukovarski advent i Domovina u pjesmi te jedna potpora za snimanje spota Mila zemljo naša Hrvatska u iznosu od 50.000,00 kn

4. PROGRAM 4015 – STAMBENO ZBRINJAVANJE HRVI I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

U svrhu ostvarenja programa 4015 – Stambeno zbrinjavanje HRVI i članova njihovih obitelji u proračunu Ministarstva hrvatskih branitelja osigurano je 98.970.000,00 kn. U izvještajnom razdoblju (siječanj – prosinac 2019. godine) plan je izvršen u iznosu od 100.662.853,51 kn, odnosno index izvršenja iznosi 101,71%.

POSTIGNUTI REZULTATI PROGRAMA

Aktivnost A522022 – Stambeno zbrinjavanje invalida iz Domovinskog rata

Osigurana sredstva u Državnom proračunu iznose 97.870.000,00 kn a na dan 31.12.2019. godine realizirano je 99.692.033,18 kn odnosno 101,86%. Isto se odnosi na energiju, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, komunalne usluge, zakupnine i najamnine, ostale usluge, bankarske usluge i usluge platnog prometa te naknade građanima i kućanstvima u novcu, stambene objekte, dodatna ulaganja na građevinskim objektima, dani zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu.

Na poziciji 3223 - Energija osigurana su sredstva u iznosu od 100.000,00 kn, a utrošeno je 45.166,56 kn odnosno 45,17%. Navedenim sredstvima plaća se potrošnja električne energije, plina, toplinske energije, paušali i sl. za stanove koji su na upravljanju Ministarstva hrvatskih branitelja, a nisu dodijeljeni korisnicima. Na dan 1.1.2019. godine Ministarstvo je imalo na upravljanju 58 praznih stanova. Na dan 31.12.2019. godine Ministarstvo je imalo na upravljanju 54 praznih stanova.

Na poziciji 3232 - Usluge tekućeg i investicijskog održavanja osigurana su sredstva u iznosu od 50.000,00 kn, a utrošeno je 27.440,14 kn odnosno 54,88%. Plaćeni su priključci na komunalne usluge za prazne stanove te je plaćeno održavanje/popravci u stanovima koji su dani korisnicima u najam, a Ministarstvo hrvatskih branitelja je vlasnik stanova.

Na poziciji 3234 - Komunalne usluge osigurana su sredstva u iznosu od 1.100.000,00 kn, a utrošeno je 988.975,05 kn, odnosno 89,91%. Plaćeni su troškovi zajedničke pričuve za stanove koje je Ministarstvo dalo u najam i za prazne stanove. Plaćena je i pričuva za stanove čiji su korisnici zaključili ugovor o stambenom kreditu i ugovor o kupoprodaji stana s pridržanim pravom vlasništva ali ne plaćaju pričuvu te je Ministarstvo za njih platilo pričuvu, a nakon toga u regresnom postupku traži plaćanje od korisnika stana. Na dan 1.1.2019. godine bilo je u najmu 454 stan i 46 garaža, a na dan 31.12.2019. u najmu je 441 stana i 46 garaža za koje je Ministarstvo hrvatskih branitelja dužno plaćati pričuvu.

Na poziciji 3235 – Zakupnine i najamnine osigurana su sredstva od 20.000,00 kn, utrošeno je 4.302,80 kn, odnosno 21,51%. Sredstva su osigurana temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o najmu stanova koji je stupio na snagu 4.8.2018. godine. Prema navedenom Zakonu procjena je da u najviše 19 "privatnih" stanova ima zaštićenih najmoprimaca koji stan koriste na temelju propisa o pravima hrvatskih branitelja (članovi obitelji smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i HRVI iz Domovinskog rata) za koje bi Ministarstvo hrvatskih branitelja bilo dužno plaćati razliku između povećane najamnine i zaštićene najamnine. Navedenu razliku smo plaćali za 1 korisnika u 2019. godini jer je po preostalim zahtjevima još uvijek postupak utvrđivanja prava u tijeku odnosno dio zahtjeva je odbijen.

Na poziciji 3239 - Ostale usluge osigurano je 200.000,00 kn, a na dan 31.12.2019. godine utrošeno je 115.518,93 kn odnosno 57,76%. Isto se odnosi na plaćanje izrade energetskih

certifikata, plaćanje usluge izdavanje elektroenergetske suglasnosti, plaćanje elaborata procjene nekretnina.

Na poziciji 3431 – Bankarske usluge i usluge platnog prometa osigurano je 700.000,00 kn, a utrošeno je 645.116,63 kn odnosno 92,16%. Radi se o plaćanju troškova za bankarske usluge kod plaćanja stambenih kredita.

Na poziciji 3721 (izvor 11) – Naknade građanima i kućanstvima u novcu osigurano je 3.000.000,00 kn, a utrošeno je 2.997.252,98 kn odnosno 99,91%. Navedenim su isplaćene financijske potpore.

Na poziciji 3721 (izvor 71) – Naknade građanima i kućanstvima u novcu osigurano je 3.500.000,00 kn, a utrošeno je 2.404.046,18 kn. Sukladno Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, osobe koje ostvaruju pravo na dodjelu stambenog kredita dodijeljeni kredit otplaćuju umanjen za iznos postotka oštećenja organizma, s tim da su članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s 90% i 80% oštećenja organizma izjednačeni s hrvatskim ratnim vojnim invalidom iz Domovinskog rata sa 100% oštećenja organizma. Gore naveden utrošen iznos je iznos nepovratnog dijela kredita (popusni dio).

Na poziciji 4211 – Stambeni objekti (izvor 11) osigurana su sredstva u iznosu 27.200.000,00 kn, a utrošeno je 26.717.375,53 kn odnosno 98,23% što se odnosi na plaćanje izgradnje stambene zgrade u Dubrovniku.

Na poziciji 4211 – Stambeni objekti (izvor 43) osigurana su sredstva u iznosu 1.000.000,00 kn, a utrošeno je 2.703.572,71 kn što se odnosi na plaćanje 12. privremene situacije za Dubrovnik u iznosu od 2.223.322,71 kn i projekt Imotski u iznosu 480.250,00 kn.

Na poziciji 4511 – Dodatna ulaganja na građevinskim objektima (izvor 43) osigurana su sredstva u iznosu od 1.500.000,00 kn, utrošeno je 1.294.337,06 kn. Radi se o plaćanju izrade troškovnika, nadzora i sanacije stanova.

Na poziciji 5121 (izvor 71) – Dani zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu – osigurano je 7.500.000,00 kn, a utrošeno je 5.743.833,63 kn za stambene kredite (povratni dio) i to namjene: kupnja stana u organiziranoj izgradnji.

Na poziciji 5121 (izvor 81) – Dani zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu osigurano je 52.000.000,00 kn, a utrošeno je 51.999.332,04 kn. Navedenim su isplaćeni stambeni kredit i financijske potpore.

Aktivnost A753028 – Prilagodba objekata za kretanje najtežih HRVI

Za aktivnost A753028 Prilagodba objekata za kretanje najtežih HRVI, na računu 3822 - Kapitalne donacije građanima i kućanstvima – za 2019. godinu osigurana su sredstva u iznosu od 1.100.000,00 kn za izradu prilagodbe prilaza do zgrade, stana i prilagodbe stana. Utrošeno je 970.820,33 kn što se odnosi na izvedbu 6 prilagodbi te izradu troškovnika i stručnog nadzora za prilagodbe.

5. PROGRAM 4013 SOCIJALNE POMOĆI I NAKNADE SUDIONICIMA I ŽRTVAMA RATA

Za ostvarivanje programa 4013 – Socijalne pomoći i naknade sudionicima i žrtvama rata u 2019. godini osigurano je 749.364.901,00 kuna. U izvještajnom razdoblju program je realiziran s 99,80%, odnosno u iznosu 747.885.264,38 kuna.

Aktivnost A753008 - Trajna prava (osobna invalidnina, obiteljska invalidnina, naknade i drugo)

U 2019. godini na aktivnosti A753008 – Trajna prava (osobna invalidnina, obiteljska invalidnina, naknade i drugo) osigurano je 662.300.000,00 kuna, a utrošeno je 662.000.854,75 kuna (99,95%).

Na računu 3237 – Intelektualne i osobne usluge utrošeno je 7.871.000,00 kuna. Navedeno se odnosi na provedbu stručne procjene u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi prije nalaza i mišljenja tijela vještačenja o uzroku i postotku oštećenja organizma radi ostvarivanja statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida po osnovi bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti kao posljedice sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske. U 2019. godini stručnu procjenu provelo je 7.871 korisnik.

Na računu 3431 – Bankarske usluge i usluge platnog prometa utrošeno je 188.268,98 kuna. Navedeno se odnosi na proviziju banaka prilikom isplate trajnih prava korisnicima.

Na računu 3721 – Naknade građanima i kućanstvima u novcu utrošeno je 653.507.429,80 kuna. Navedeno se odnosi na isplatu trajnih prava čiji je pregled dan u nastavku:

Temeljem članka 59. Zakona, osobna invalidnina invalida I. skupine određuje se u mjesečnom iznosu od 115% od utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj, dok se invalidima od II. do X. skupine određuje u postotku od osobne invalidnine invalida I. skupine. U izvještajnom razdoblju je prosječno mjesečno bilo 58.871 korisnika osobne invalidnine, a za isplatu osobne invalidnine u 2019. godini utrošeno je 213.298.994,19 kuna.

Člankom 67. Zakona, hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata ima pravo na posebni doplatk u visini 50% od pripadajućeg iznosa osobne invalidnine, ako nije u radnom odnosu, ne prima mirovinu i naknadu plaće od dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju kao i tijekom profesionalne rehabilitacije. U izvještajnom razdoblju je mjesečno bilo 575 HRVI-a koji su imali pravo na posebni doplatk. Za posebni doplatk je u 2019. godini isplaćeno 791.753,16 kuna.

Doplatk za njegu i pomoć druge osobe reguliran je člancima 61. do 64. Zakona. Navedeno pravo imaju HRVI-i iz Domovinskog rata I. skupine i HRVI-i od II. do IV. skupine kojima je organizam oštećen i neovisno o vojnoj invalidnosti, a koje je oštećenje, zajedno s vojnom invalidnošću, jednako oštećenju organizma invalida I. skupine. Razvrstavaju se u dva stupnja, i to hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine koji su potpuno nesposobni za obavljanje svih životnih potreba i kojima je potrebna neprekidna njega i pomoć druge osobe, i kao drugi stupanj, ostali hrvatski ratni vojni invalidi od I. do IV. skupine. Osnovica za određivanje doplatka utvrđuje se u odnosu na osobnu invalidninu I. skupine i iznosi za prvi stupanj 100% osnovice, a za drugi 66% osnovice. Ovim pravom u izvještajnom razdoblju koristilo se prosječno mjesečno 799 osoba. U 2019. godini isplaćeno je ukupno 32.486.266,21 kuna.

Člancima 65. i 66. Zakona propisano je da ortopedski doplatk pripada invalidima s težim oštećenjem organizma (amputacija ekstremiteta, teško oštećenje funkcije ekstremiteta, gubitak vida). Razvrstava se u četiri stupnja, prema težini, vrsti i uzroku oštećenja; iznos se izračunava u postotku od osnovice od 29% za I. stupanj, 22% za II. stupanj, 14% za III. stupanj i 7% za IV. stupanj, a osnovicu čini mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I. skupine. U izvještajnom razdoblju bilo je proječno mjesečno 1.884 korisnika. Za ortopedski doplatk je u 2019. godini isplaćeno 18.177.995,97 kuna.

Članak 78. Zakona propisuje da je obiteljska invalidnina osnovno pravo po osnovi gubitka člana obitelji i na temelju tog prava ostvaruju se sva ostala prava. Osnovica za određivanje visine obiteljske invalidnine je mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I. skupine. Člankom 78. st. 2. i 4. Zakona propisano je da obiteljska invalidnina za jednog korisnika za poginuloga hrvatskog branitelja iznosi 50% od osnovice, a ako obiteljsku invalidninu ostvaruje više članova obitelji, za svakog sukorisnika povećava se za 50%. Člankom 78. stavkom 3. Zakona regulirano je da obiteljska invalidnina za jednoga korisnika iznosi 25% od osnovice iz članka 78. st. 1., a osnovica je mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I. skupine. Iznimno, odredbom članka 78. stavak 6. Zakona, roditelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, koji nisu u radnom odnosu i nisu korisnici mirovine po Zakonu ili propisima o mirovinskom osiguranju imaju pravo na obiteljsku invalidninu, i to jedan roditelj 70% od osnovice, a dva roditelja 100% osnovice. U izvještajnom razdoblju ovim se pravima prosječno koristilo 9.095 osoba, za koje je isplaćeno ukupno 227.457.267,78 kuna.

Temeljem odredbe članka 80. Zakona, roditelj čije je jedino dijete smrtno stradalo u obrani suverenosti Republike Hrvatske ima pravo na obiteljsku invalidninu iz članka 78. stavak 2. Zakona povećanu za 50%. Pravo na povećanu obiteljsku invalidninu ima i roditelj koji je imao i druge djece a koja su sva smrtno stradala ili umrla do podnošenja zahtjeva za povećanu obiteljsku invalidninu. Ovim pravom u izvještajnom razdoblju koristilo se prosječno mjesečno 413 korisnika. U 2019. godini ukupno je isplaćeno 4.741.132,01 kuna.

Člankom 81. Zakona, utvrđeno je pravo roditelja i bračnog druga smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji nema djece, odnosno ima jedno ili više djece koja su nesposobna za privređivanje, uz uvjet da je ta nesposobnost nastala prije navršene 15. godine života, odnosno prije navršene 26. godine života, ako je dijete bilo na redovnom školovanju, imaju pravo uz obiteljsku invalidninu i na uvećanu obiteljsku invalidninu. Pravo na uvećanu obiteljsku invalidninu ima i dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja. Uvećana obiteljska invalidnina iznosi 34,50% mjesečno od iznosa osobne invalidnine invalida I. skupine. Prosječni mjesečni broj korisnika ovoga prava je u izvještajnom razdoblju bio 506, a ukupni izdaci po navedenom pravu iznosili su 8.629.748,88 kuna.

Člankom 114. Zakona propisano je da korisniku opskrbnine koji zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne može sam ispunjavati osnovne životne zahtjeve, pripada doplatk za pripomoć u kući, pod uvjetom da ne koristi doplatk za njegu i pomoć druge osobe. Doplatk za pripomoć u kući iznosi mjesečno 23% od utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj.

Prema Zakonu doplatk za pripomoć u kući u 2019. godini isplaćen je za 34 korisnika u ukupnom iznosu od 336.591,20 kuna.

Mjesečna novčana naknada koju, u visini obiteljske mirovine članova obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, primaju članovi obitelji nestalog hrvatskog branitelja, određena je člankom 82. stavak 1. Zakona.

U izvještajnom razdoblju prosječno je mjesečno 165 korisnika primalo naknadu obiteljske mirovine, a ukupni godišnji izdatak u 2019. godini za navedeno pravo iznosio je 11.742.702,52 kuna.

Člankom 68. Zakona propisano je da hrvatski vojni invalid Domovinskog rata I. skupine može koristiti usluge osobe za pružanje njege i pomoći.

Osoba koja pruža njegu ostvaruje naknadu plaće u visini osobne invalidnine invalida I. skupine, prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, doplatak za djecu i prava za vrijeme nezaposlenosti, kao zaposlena osoba prema posebnim propisima.

U izvještajnom je razdoblju prosječno mjesečno bilo 430 njegovatelja/ica. U 2019. godini ukupno je isplaćeno 28.620.925,02 kuna.

Za naknadu za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji, članci 107. do 113. te je u 2019. godini temeljem tog prava isplaćeno 107.220.519,35 kuna za prosječno mjesečno 7.434 korisnika.

Također, u izvještajnom razdoblju 4 korisnika koristila su pravo na topli obrok za što je isplaćeno ukupno 3.533,51 kuna.

Iznos od 434.155,97 kuna odnosi se na isplatu troškova za odavanje vojnih počasti prilikom ukopa umrlih hrvatskih branitelja (refundacija MORH-u).

Aktivnost A753023 - Izvršavanje pravomoćnih sudskih presuda za izvršavanje trajnih prava

Osigurana sredstva za 2019. godinu iznose 300.000,00 kuna i realizirano je 136.172,28 kuna. Tijekom 2019. godine broj ovršnih presuda smanjen je u odnosu na prethodnu godinu, što prikazuje i utrošeni iznos. Navedeni pokazatelj u pravilu uvijek je promjenjiv jer ovisi o broju zaprimljenih presuda koje smo u obvezi izvršiti.

Aktivnost A558070 - Povjerenstvo za reviziju ocjene invalidnosti

Za 2019. godinu osigurana su sredstva u iznosu 750.000,00 kuna, a realizirano je 668.707,20 kuna odnosno 89,16%.

Povjerenstvo je do 31.12.2019. godini obavilo vještačenje u ukupno 576 predmeta.

Aktivnost A522027 - Jednokratna prava za obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

Za jednokratna prava osigurano je 1.950.000,00 kuna od čega je utrošeno 1.912.284,96 kuna, odnosno 98,07%.

Člankom 115. Zakona propisano je da članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata imaju pravo na jednokratnu novčanu pomoć u iznosu od **17,85** proračunskih osnovica nakon ekshumacije i identifikacije hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili proglašenja umrlih nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata u izvanparničnom postupku. U 2019. godini ovo pravo je ostvarilo 8 korisnika, a isplaćeni iznos je 474.952,80 kuna.

Na jednokratne novčane pomoći utrošeno je 1.075.295,20 kuna za 620 korisnika.

Iznos od 362.036,96 kuna odnosi se na isplatu troškova za odavanje vojnih počasti prilikom ukopa umrlih hrvatskih branitelja (refundacija MORH-u).

Aktivnost A583008 - Civilni invalidi iz Domovinskog rata

U 2019. godini na aktivnosti A583008 – Civilni invalidi iz Domovinskog rata osigurano je 20.400.000,00 kuna, a utrošeno je 20.293.852,87 kuna (99,48%).

Sukladno odredbama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (NN, br. 33/92, 77/92, 58/93, 2/94, 76/94, 108/95, 82/01, 103/03 i 148/13) u 2019. godini izvršavali su se upravni i drugi stručni poslovi koji se odnose na zaštitu civilnih invalida iz Domovinskog rata.

Korisnici su u 2019. godini ostvarivali pravo zaštitu na osnovi oštećenja organizma, gubitka člana obitelji i materijalnih potreba korisnika.

Slijedom toga, navedenim korisnicima, utvrđena su bila slijedeća prava: osobna invalidnina, dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak, obiteljska invalidnina, dodatak za pripomoć u kući i posebni dodatak.

Sukladno navedenom, tijekom 2019. godine izvršena je realizacija Zakonom utvrđenih prava za prosječno 1.915 civilna invalida iz Domovinskog rata za što je s računa 3721 – Naknade građanima i kućanstvima u novcu utrošeno 20.256.744,60 kuna

Na računu 3431 – Bankarske usluge i usluge platnog prometa utrošeno je 37.108,27 kuna. Navedeno se odnosi na proviziju banaka prilikom isplate trajnih prava korisnicima.

Aktivnost A583009 - Sudionici i žrtve Drugog svjetskog rata i poraća

U 2019. godini na aktivnosti A583009 – Sudionici i žrtve II. Svjetskog rata i poraća osigurano je 53.389.901,00 kuna, a utrošeno je 52.686.038,86 kuna (99,68%).

Sukladno odredbama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (NN, br. 33/92, 77/92, 58/93, 2/94, 76/94, 108/95, 82/01, 103/03 i 148/13) u okviru navedenoga programa u 2019. godini izvršavali su se upravni i drugi stručni poslovi koji se odnose na zaštitu ratnih vojnih i civilnih invalida Drugog svjetskog rata, mirnodopskih vojnih invalida, ratnih vojnih invalida stradalih u mirovnim misijama, sudionika rata i članova njihovih obitelji.

Navedeni korisnici u 2019. godini ostvarivali su zaštitu na osnovi oštećenja organizma, gubitka člana obitelji i materijalnih potreba korisnika.

Slijedom toga, navedenim korisnicima, utvrđena su bila slijedeća prava: osobna invalidnina, dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak, obiteljska invalidnina, dodatak za pripomoć u kući i posebni dodatak.

Sukladno navedenom, tijekom 2019. godine izvršena je realizacija Zakonom utvrđenih prava za prosječno 364 ratnih vojnih invalida, 984 civilna invalida iz Drugog svjetskog rata, 1.635 mirnodopskih vojnih invalida, 897 članova obitelji, 23 sudionika rata, 26 članova obitelji sudionika rata i jednog vojnog invalida stradalog u mirovnim misijama za što je s računa 3721 – Naknade građanima i kućanstvima u novcu utrošeno 52.243.392,71 kuna

Na računu 3431 – Bankarske usluge i usluge platnog prometa utrošeno je 442.646,15 kuna. Navedeno se odnosi na proviziju banaka prilikom isplate trajnih prava korisnicima.

Aktivnost A522029- Žrtve seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na RH u Domovinskom ratu

Zakon o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu omogućava žrtvama seksualnog nasilja iz Domovinskog rata sveobuhvatnu reparaciju i satisfakciju kroz pravo na psihosocijalnu pomoć, financijsku kompenzaciju (jednokratna i mjesečna novčana naknada), te zdravstvenu zaštitu (medicinska rehabilitacija, primarna zdravstvena pomoć i dopunsko osiguranje). Osim primarne skrbi za same žrtve seksualnog nasilja, Zakon omogućava psihosocijalno savjetovanje članovima njihove obitelji.

Dvije su vrste jednokratne novčane naknade: osnovna od 100.000,00 kn i povećana od 150.000,00 kn (teži oblici/posljedice seksualnog nasilja). Mjesečna novčana naknada iznosi 2.427,98 kn (73% proračunske osnovice).

Osigurana sredstva u Državnom proračunu za 2019. godinu iznose 5.275.000,00 kuna, a na dan 31.12.2019. godine realizirano je 5.187.353,46 kune što predstavlja 98,34% od ukupno osiguranih sredstava.

Tijekom 2019. godine zaprimljeno je 16 zahtjeva za ostvarenje statusa i prava sukladno odredbama Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja u vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu, od čega je 8 zahtjeva riješeno, a za 8 postupak još nije okončan.

Zaključno s 31.12.2019. godine isplaćeno je 15 jednokratnih novčanih naknada korisnicima prava, a za 123 korisnika prava osigurana je isplata mjesečne novčane naknade.

Aktivnost A522030 – Zaklada za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata

U 2019. godini na navedenoj aktivnosti planirano je 5.000.000,00 kuna te je isti iznos utrošen u cijelosti.

Temeljem Zamolbe Zaklade hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji od 29. studenoga 2019. godine te Odlukom ministra hrvatskih branitelja od 3. prosinca 2019. godine Zakladi su doznačena sredstva u iznosu od 5.000.000,00 kuna.

Na ovaj način osiguralo se daljnje pomaganje najugroženijem dijelu braniteljske populacije iz Domovinskog rata kao i članovima njihovih obitelji te isplatu potpora za obrazovanje.

GLAVA 04110 - JAVNA USTANOVA „MEMORIJALNI CENTAR DOMOVINSKOG RATA VUKOVAR“

Javna ustanova „Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar“ (dalje; Javna ustanova) svojom djelatnošću čuva sjećanje na Domovinski rat i Bitku za Vukovar, a svojim odgojno-obrazovnim, kulturnim i društvenim aktivnostima spaja vukovarsku prošlost i budućnost. Jedan je od osnovnih zadataka Javne ustanove provedba programa obveznih dvodnevni posjeta Vukovaru svih učenika osmih razreda osnovnih škola iz cijele Hrvatske. Riječ je o jedinstvenom projektu na nacionalnoj razini koji obuhvaća učenje o vrijednostima Domovinskog rata i Bitke za Vukovar. Javna ustanova u potpunosti snosi troškove posjeta učenika Vukovaru (prijevoz, prehrana, smještaj, ulaznice). Jednako tako jedan od interesa Javne ustanove jest da promicanje, čuvanje istine i vrijednosti Domovinskog rata širi izvan granica, Hrvatima koji se nalaze u Bosni i Hercegovini, a koji pohađaju program na hrvatskom jeziku ili imaju izborne programe na hrvatskom jeziku. Aktivnosti Javne ustanove također uključuju komemoraciju, dokumentaciju, istraživanje i obrazovanje.

U Financijskom planu Ministarstva hrvatskih branitelja za 2019. godinu na glavi 04105 Javna ustanova „Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar“ osigurano je 32.560.000,00 kuna, a u izvještajnom razdoblju utrošeno je 30.560.968,74 kune s indeksom izvršenja 93,86 %.

Sukladno aktivnostima koje su planirane i izvršene u Financijskom planu na aktivnosti Administracija i upravljanje realizirano je 90,77% odnosno 6.737.924,30 kuna, na aktivnosti Edukacija o vrijednostima Domovinskog rata utrošeno je 96,60% odnosno 18.641.847,15 kuna, na aktivnosti Upravljanje memorijalima utrošeno je 87,20% odnosno 43.598,00 kuna, na aktivnosti Obilježavanje obljetnica 22,98% odnosno 9.190,00 kuna te na aktivnosti OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. utrošeno je 89,19% odnosno 5.128.409,29 kn.

POSTIGNUTI REZULTATI I UTROŠENA SREDSTVA PO AKTIVNOSTIMA

Aktivnost A878001 – Administracija i upravljanje

Javna ustanova „Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar“ na dan 31.12.2019. godine ima 39 zaposlenika i 1 osobu na stručnom osposobljavanju. Za plaće je utrošeno 3.516.480,77 kn što uključuje doprinose, naknada za prijevoz iznosi 199.432,49 kn, a ostali rashodi za zaposlene 164.687,72 kn. Za stručno usavršavanje zaposlenika utrošeno je 21.756,25 kn, za službena putovanja 41.630,83 kn, dok je za djelatnika na stručnom osposobljavanju utrošeno je 11.830,74 kn.

Struktura zaposlenika u Javnoj ustanovi „Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar“

Ukupan broj zaposlenih u Javnoj ustanovi:

- 37 zaposlenika na neodređeno vrijeme
- 2 zaposlenika na određeno vrijeme
- 1 polaznik stručnog osposobljavanja

Također, u sklopu aktivnosti Administracija i upravljanje utrošeno je još 2.284.523,70 kn, koji se odnose na uredski materijal, režijske troškove, usluge tekućeg i investicijskog održavanja objekata, opreme i materijal koji služi za isto. Tijekom 2019. godine u sklopu materijalnih

rashoda na navedenoj aktivnosti Javna ustanova je opremila djelatnike službenom odjećom sa logom ustanove, uglavnom se to odnosi na djelatnike u stručnom odjelu koji kao vodiči sudjeluju u projektu „Posjet učenika osmih razreda Vukovaru“ i zaštitnom odjećom i obućom za radnike na vanjskom uređenju u skladu sa zaštitom na radu.

Na stavci dodatnih ulaganja na građevinskim objektima utrošeno je 228.467,29 kn i odnose se na geodetski snimak ograde, izrada projektne dokumentacije, postavljanje urbane opreme, uređenje objekta br.6 i sanacija portirnice broj 2.

U 2019. godini nabavljena su dva službena automobila postupkom jednostavne nabave odabirom najpovoljnije ponude a cijeli iznos u visini od 249.000,00 kn financiran je iz vlastitih prihoda izvor 31. Ulaganje u nematerijalnu proizvedenu imovinu u iznosu od 20.114,51 kn podrazumijeva nabavu muzejskog programa m++ u kojem će se evidentirati i ažurirati podaci o stalnom postavu eksponata.

Aktivnost A878002 – Edukacija o vrijednostima Domovinskog rata

U sklopu ove aktivnosti na dan 31.12.2019. godine utrošeno je 18.641.847,15 kn. Veći dio sredstava utrošen je za provedbu projekta „Posjet učenika osmih razreda Vukovaru“.

RED. BR.	OPIS	IZNOS
1	PRIJEVOZ	12.055.509,38
2	PREHRANA	3.701.774,30
3	BOLNICA	260.533,00
4	GRADSKI MUZEJ	148.660,00
5	MUZEJ VUČEDOLSKE KULTURE	148.660,00
6	PASTORALNI CENTAR	223.464,00
7	NAJAM DVORANE HRVATSKI DOM	56.000,00
8	AQUATIKA KARLOVAC	54.615,00
9	ERGELA ĐAKOVO I LIPIK	28.416,00
10	MUZEJ GRADA PAKRACA	42.624,00
11	MUZEJ VOJNE I RATNE POVIJESTI	28.416,00
12	MUZEJ GRADA KARLOVCA	29.128,00
13	NAJAM DVORANE KARLOVAC	12.350,00
14	MUZEJ GRADA KNINA	19.200,00
SVEUKUPNO:		16.809.349,68

Kroz projekt „Posjet učenika osmih razreda Vukovaru“, koji je u sklopu drugog obrazovnog razdoblja školske godine 2018./2019. trajao od 14. siječnja do 13. lipnja 2019. godine, sudjelovale su 521 škole, ukupno 22.335 učenika i pratitelja, dok je u prvom obrazovnom razdoblju školske godine 2019./2020., koje je trajalo od 9. rujna do 20. prosinca 2019. godine u Projektu sudjelovalo 14.866 učenika i pratitelja iz 324 škole.

Javna ustanova "Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar" provodi i pilot-projekte „Posjet učenika osmih razreda Pakracu, Lipiku i Okučanima“ i „Posjet učenika osmih razreda Karlovcu“, jednodnevne terenske nastave na kojima učenici uče o vrijednostima Domovinskog rata i bitkama koje su se vodile na tim područjima, a uz to se upoznaju s povijesnom i kulturnom baštinom tih krajeva. U drugom obrazovnom razdoblju

školske godine 2018./2019. 3.552 učenika i pratitelja iz 101 osnovne škole je sudjelovalo u pilot-projektu „Posjet učenika osmih razreda Pakracu, Lipiku i Okučanima“ te je 3.641 učenika i pratitelja iz 83 škole sudjelovalo u pilot-projektu „Posjet učenika osmih razreda Karlovcu“.

Na sjednici Vlade Republike Hrvatske koja je održana 4. kolovoza 2017. godine u Kninu donesen je zaključak, KLASA: 022-03/17-07/357, URBROJ: 50301-29/09-17-2, kojim se zadužuje Ministarstvo hrvatskih branitelja i Javna ustanova „Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar“ za pokretanje projekta kojim bi se učenicima osmih razreda omogućio posjet Kninu i njegovim znamenitostima kako bi stjecali i proširivali znanja i spoznaje o Domovinskom ratu. Slijedom toga, Javna ustanova „Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar“ školske je godine 2018./2019. pokrenula pilot-projekt „Posjet učenika osmih razreda Kninu“, koji se nastavlja i školske godine 2019./2020. Tijekom 2019. godine, u drugom obrazovnom razdoblju školske godine 2018./2019., Knin su posjetila 332 učenika i pratitelja iz 9 osnovnih škola u Šibensko-kninskoj županiji. U prvom obrazovnom razdoblju školske godine 2019./2020. Knin je posjetilo 638 učenika i pratitelja iz 18 osnovnih škola.

Usluge čišćenja i pranja objekta Hostela Dubrovnik, te pranje posteljine za potrebe projekta čine iznos od 1.292.006,11 kuna i obuhvaćaju cjelokupnu dinamiku čišćenja za proces izmjene djece na dnevnoj bazi u količini od otprilike 300 učenika. Osim djece u projektu, čišćenje i pranje posteljine odnosi se i na goste Hostela Dubrovnik.

Ostali dio sredstava u iznosu od 540.491,36 kuna utrošen je za nabavku sitnog inventara i opreme u Hostelu Dubrovnik, nabavu jastuka i posteljina te higijenskih potrepština za Hostel Dubrovnik što proizlazi odabirom najpovoljnije ponude provođenjem postupka javne nabave.

Aktivnost A878003 – Upravljanje memorijalima

Na dan 31.12.2019. godine na navedenoj aktivnosti utrošeno je 43.598,00 kn. Navedeni troškovi odnose se na sanaciju fasade Spomen doma Trpinjska cesta (sanacija zbog elementarne nepogode) i pjeskarenje eksponata.

Aktivnost A878004 – Obilježavanje obljetnica

Sredstva utrošena na ovoj stavci odnose se na vijence i svijeće odnosno rashode protokola potrebne za obilježavanje obljetnica kao što su Dan hrvatskih branitelja, Dan vukovarskih branitelja, obljetnica pogibije Blage Zadre, obljetnice ustroja 204. vukovarske brigade, obilježavanje Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i dr. i iznose 9.190,00 kuna.

Aktivnost A878005 – OP Učinkoviti ljudski potencijali

Sredstva utrošena na ovoj stavci u iznosu od 5.128.409,29 kn se odnose na financiranje projekta digitalizacija arhivskog gradiva iz Domovinskog rata. Zaključkom Vlade RH od 04. kolovoza 2017. godine Ministarstvo hrvatskih branitelja zaduženo je za koordinaciju i provođenje poslova digitalizacije arhivskog gradiva iz Domovinskog rata. Vlada RH je na sjednici održanoj 14. veljače 2019. godine donijela Zaključak o izmjeni i dopuni gore navedenog Zaključka kojim Ministarstvu hrvatskih branitelja partner u provedbi projekta digitalizacije arhivskog gradiva iz Domovinskog rata postaje i Javna ustanova "Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar" koja će angažirati do 100 vanjskih pružatelja usluga temeljem ugovora o djelu. Projekt se financira iz izvora 561 (85%) i izvora 12 (15%).

GLAVA 04115 - JAVNA USTANOVA „DOM HRVATSKIH VETERANA“

Dom hrvatskih veterana je javna ustanova koju je osnovalo Ministarstvo hrvatskih branitelja kako bi se poboljšala i ojačala sveobuhvatna skrb za populaciju hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji i ostalih stradalnika Domovinskog rata.

Opći cilj Doma hrvatskih veterana, definiran u Strateškom planu Ministarstva, odnosi se na očuvanje stečevina i ublažavanje negativnih posljedica Domovinskog rata. S ciljem očuvanja stečevina i ublažavanja negativnih posljedica Domovinskog rata, Dom hrvatskih veterana provodi sveobuhvatnu skrb na jednom mjestu o hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji, hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, stradalim pirotehničarima i članovima njihovih obitelji, obiteljima smrtno stradalih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

Posebni cilj, definiran u Strateškom planu Ministarstva, odnosi se na jačanje sustava skrbi i podizanje kvalitete života braniteljske i stradalničke populacije kroz djelatnosti Doma hrvatskih veterana.

POSTIGNUTI REZULTATI I UTROŠENA SREDSTVA PO AKTIVNOSTI

Aktivnost A901001 – Administracija i upravljanje

Tijekom 2019. godine pristiglo je 1823 zahtjeva za korištenjem usluga Doma hrvatskih veterana, a Stručno povjerenstvo Ministarstva hrvatskih branitelja odobrilo je korištenje usluga Doma hrvatskih veterana za 1274 korisnika. U 2019. godini Dom hrvatskih veterana proradio je u punom kapacitetu sa 50 smještajnih jedinica, a usluge Doma hrvatskih veterana koristilo je 847 korisnika, odnosno 294 korisnica i 553 korisnika. S korisnicima se provodi anonimna anketa kojom se želi utvrditi stupanj zadovoljstva korisnika stručnim programima i razinom pruženih usluga u Domu hrvatskih veterana, ocjenama od 1 – 5 s tim da ocjena pet označava najviši stupanj zadovoljstva, a ocjena 1 najmanji stupanj zadovoljstva. Na postavljena pitanja korisnici su odgovorili visokom ocjenom što označava najviši stupanj zadovoljstva pruženim uslugama i realiziranim stručnim programima s pozitivnim ishodima.

U Financijskom planu Ministarstva hrvatskih branitelja za 2019. godinu na glavi 04115 Javna ustanova „Dom hrvatskih veterana“ osigurano je 10.805.500,00 kuna, a u izvještajnom razdoblju utrošeno je 9.407.714,24 kuna s indeksom izvršenja 87,06 %. Planirana sredstva bila su predviđena za rad Doma hrvatskih veterana u punom kapacitetu tijekom cijele 2019. godine i prijem 847 korisnika Doma hrvatskih veterana kroz 17 grupa za usluge smještaja i određeni broj korisnika za usluge boravka.

Dom hrvatskih veterana je na dan 31.12.2019. godine imao zaposleno 25 djelatnika od čega je 8 djelatnika zaposleno u ravnateljstvu Doma hrvatskih veterana u Zagrebu a 17 djelatnika u Podružnici Doma hrvatskih veterana u Lipiku. Za isplatu plaća za redovan rad i prekovremeni rad zaposlenicima u 2019. godini na podskupini 311 – Plaće (Bruto) utrošeno je 2.142.203,09 kuna s indeksom izvršenja od 95,85%, na podskupini 312 – Ostali rashodi za zaposlene utrošeno je 90.000,00 kuna s indeksom izvršenja 100,00 %, na podskupini 313 – Doprinosi na plaće utrošeno je 269.8411,60 kuna s indeksom izvršenja od 92,90 %. Na podskupini 321 – Naknade troškova zaposlenima što se odnosi na stručna usavršavanja zaposlenika, službena putovanja i naknade za prijevoz utrošeno je 158.137,61 kuna s indeksom izvršenja 87,85 %.

Tijekom 2019. godine bilo je potrebno dodatno opremiti radna mjesta potrebnim uredskim materijalima, opremiti djelatnike službenom radnom odjećom i obućom kao i podmiriti

režijske troškove utrošenog plina, električne energije i vode. Za navedene aktivnosti na podskupini 322 – Rashodi za materijal i energiju utrošeno je 543.364,70 kuna što je indeks izvršenja od 85,23 %.

Za uspješno provođenje utvrđenih ciljeva rada Doma hrvatskih veterana u 2019. godini bilo je potrebno ugovoriti određene usluge koje izlaze van djelokruga rada ustanove. Za navedene usluge proveden je javni natječaj i potpisani su okvirni sporazumi, a oni se odnose na usluge najma, pranja i peglanja posteljine s dostavom, usluge pripreme prehrane, usluge zaštite objekta i korisnika, usluge čišćenja objekta, kao i usluge tekućeg održavanja postojećih sustava hlađenja, grijanja, protupožarne dojave, održavanja dizala i računalnih programa, usluge promidžbe i informiranja za provedene natječaje. Za navedene usluge u 2019. godini na podskupini 323 – Rashodi za usluge je bilo osigurano 4.737.500,00 kuna a utrošeno 4.342.448,83 kuna što je indeks izvršenja od 91,66 %.

Na podskupini 329 – Ostali nespomenuti rashodi poslovanja tijekom 2019. godine utrošeno je 84.408,74 kuna s indeksom izvršenja od 83,99 %. Navedena sredstva utrošena su na premije osiguranja za službeno vozilo i osiguranja korisnika, imovine i djelatnika, reprezentaciju, pristojbe i naknade javnom bilježniku i trgovačkom sudu, kao i za ostale nespomenute rashode poslovanja.

Na podskupini 422 – Postrojenja i oprema u izvještajnom razdoblju utrošeno je 66.929,57 kuna što je indeks izvršenja od 95,61 %. Navedeno je utrošeno na opremanje objekta Doma hrvatskih veterana uredskom opremom i namještajem, opremom za održavanje i zaštitu kao i potrebnom opremom za provođenje fizioterapije.

Na podskupini 423 – Prijevozna sredstva u izvještajnom razdoblju utrošeno je 229.900,00 kuna što je indeks izvršenja od 99,96%. Navedeno je utrošeno za kupovinu polovnog kombi vozila za potrebe obavljanja svakodnevnih poslova u Domu hrvatskih veterana, podružnici Lipik.

Na podskupini 451 – Dodatna ulaganja ne građevinskim objektima u izvještajnom razdoblju utrošeno je 1.480.910,10 kuna što je indeks izvršenja od 66,71%. Navedeno je utrošeno za dogradnju rehabilitacijskog i društvenog prostora u objektu Doma hrvatskih veterana u Lipiku.

KLASA: 400-02/20-01/2
URBROJ: 522-04/1-20-1
Zagreb, 17. ožujka 2020. godine

